

Bài 15

NHIP LẤY ĐÀ - NHỊP 3/4

I. Bài học

1 Nhịp lấy đà

Nếu bản nhạc được bắt đầu từ phách nhẹ thì ô nhịp đầu không đầy đủ gọi là nhịp lấy đà.

Ví dụ:



2. Nhịp 3/4

- Nhịp 3/4 có ba phách trong mỗi ô nhịp
- Giá trị của mỗi phách bằng một hình nốt đen
- Phách 1 mạnh, phách 2 và phách 3 nhẹ.

II. Hướng dẫn sư phạm

1. Giảng cho học sinh về nhịp 3/4, cho các em so sánh sự khác nhau của nhịp 3/4 với nhịp 2/4 và 4/4.

2. Tìm một số bản nhạc viết ở nhịp 3/4 cho học sinh cộng các trường độ và dấu lặng trong từng ô nhịp để tìm ra đáp số chung là có ba phách trong mỗi ô nhịp, mỗi phách có giá trị bằng một nốt đen.

3. Bật một số tiết tấu nhịp 3/4 trên đàn Organ cho học sinh lắng nghe, chỉ cho các em thấy phách mạnh, phách nhẹ.

4. Tìm một số bản nhạc quen thuộc có nhịp lấy đà, đồng thời gõ phách, xướng âm minh họa cho các em hiểu về nhịp lấy đà.

5. Hướng dẫn học sinh làm đúng các bài tập sau đây:

Bài tập số 1

Hãy vạch nhịp cho đoạn nhạc sau đây:



Bài tập số 2
CHÚC MỪNG SINH NHẬT



Intro **C** **G7** Nhạc nước ngoài

Mừng ngày sinh một đoá hoa. Mừng ngày

4 **C**

sinh một khúc ca. Mừng ngày đã sinh cho

7 **F** **D7** **G Fill**

cuộc đời một bông hoa xinh rục rở. Cuộc đời

10 **C** **G7** **C**

em là đoá hoa. Cuộc đời em là khúc ca. Cuộc đời

5 4 3 **F** **G7** **C Fill**

sẽ thêm tươi đẹp vì những khúc ca và đoá hoa. **Ending**

Hướng dẫn

- Chọn tiết tấu Vaux, tốc độ vừa phải, âm sắc như tiếng chuông thể hiện sự hân hoan, trang trọng.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): SlowWaltz

+ Voice (Tone): SunBell, Fantasia, DreamHeaven

Lần 1: SunBell

Lần 2: Fantasia

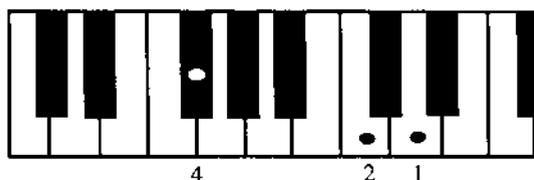
Lần 3: SunBell

Lần 4: DreamHeaven

+ Tempo: ♩ = 110

- Có thể bấm hợp âm D7 và G7 như sau:

D7



G7



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Intro – chơi 4 lần – câu cuối nhắc lại thêm 1 lần – Ending.



Bài 16

KỸ THUẬT LUỒN NGÓN, VẮT NGÓN

I. Bài học

1. Kỹ thuật luân ngón, vắt ngón

Kỹ thuật luân ngón - vắt ngón giúp người chơi đàn thực hiện các nét nhạc chạy dài nối liền. Khi luân ngón, các em cần chú ý để bàn tay và cổ tay mềm mại, thả lỏng không bị vắn xoắn. Khi thao tác luân ngón, vắt ngón đã xong thì ngay lập tức bốn ngón còn lại phải trở về ngay tư thế năm - ngón -

năm nốt. Trong khi luân ngón, vắt ngón cũng như sau khi đã hoàn tất, (kê) các ngón tay phải luôn luôn song song với các phím đàn.



Từ bài này, chúng ta bắt

đầu dần dần làm quen với các bài tập có sự kết hợp đan xen những kỹ thuật nói trên.

2. Làm quen với các nốt nhạc mới

Bài này chúng ta làm quen với ba nốt nhạc thuộc phần cao của khoá Son. Chúng được viết trên các dòng kẻ phụ phía trên khuông nhạc, đó là:



II. Hướng dẫn sơ phạm

1. Làm mẫu cho học sinh kỹ thuật luôn ngón 1.

2. Cho học sinh quan sát lại hình vẽ toàn bộ bàn phím trang 34 để các em biết vị trí ba nốt nhạc mới đồng thời gợi ý để các em xác định vị trí của chúng trên phím đàn.

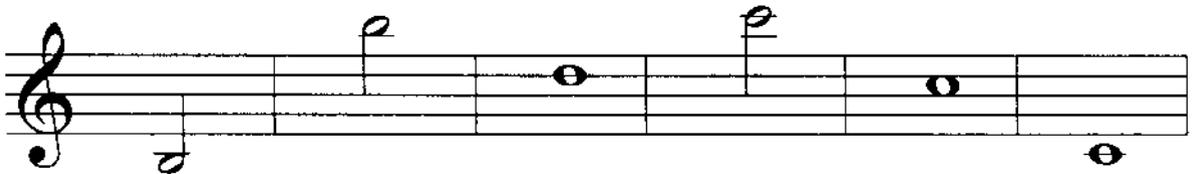
3. Hướng dẫn học sinh làm đúng các bài tập sau đây:

Bài tập số 1

Điền tên nốt vào ô trống



--	--	--	--	--



--	--	--	--	--	--



--	--	--	--	--

Bài tập số 2: Bài tập kỹ thuật luân ngón vất ngón.

Tay phải

1 2 3 1 3 2

1 2 3 4 1 4 3 2

Tay trái:

1 2 3 1 3 2

1 2 3 4 1 4 3 2

Bài tập số 3: Gam Đô trưởng (C- dur)

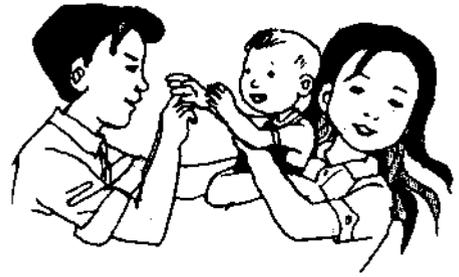
Tay phải

1 2 3 1 2 3 4 1 4 3 2 1 3 2 1

Tay trái:

1 2 3 1 2 3 4 1 4 3 2 1 3 2 1

Bài tập số 4
CHO CON



Nhạc: PHẠM TRỌNG CẦU
 Lời: Thơ TUẤN DŨNG

Vừa - Thật tình cảm

1 C7 F Em

(Nhạc dạo....

Dm G C Fill a 3

....) Ba

C Dm F Em

sẽ là cánh chim đưa con bay thật xa. Mẹ

Dm F G C Fill

sẽ là cành hoa cho con cài lên ngực. Ba

Dm G7 C

mẹ là lá chắn che chở suốt đời con. Vì

F Em Dm G

con là con ba con của ba rất ngoan. Vì

F Em G7 C

con là con mẹ con của mẹ rất hiền. Ngày

C7 F F#m

mai con khôn lớn bay đi khắp mọi

Em Dm G

miền. Con đừng quên con nhé ba mẹ là quê

1 C 2 C

hương. Ba... ..hương

Hướng dẫn

- Chọn tiết tấu Vauxơ, tốc độ vừa phải, âm sắc mềm mại như lời ru, vừa dạt dào bay bổng.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): EnglishWaltz

+ Voice (Tone): Nhạc dạo: Flute

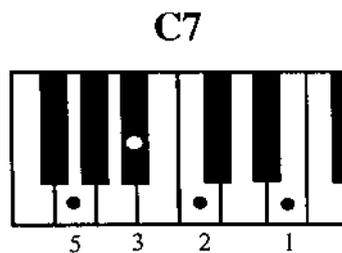
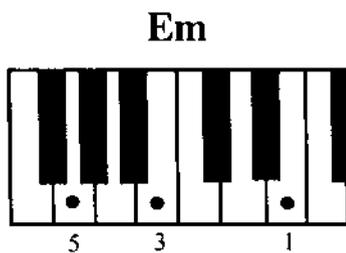
Đoạn a: Whistle

Đoạn b: Flute + String

Chú ý: Dấu (+) ở đây có nghĩa là: âm sắc Flute pha trộn với âm sắc String.

+ Tempo: ♩ = 115

- Có thể bấm hợp âm Em và C7 như sau:



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – chơi 2 lần – nhắc lại phần điệp khúc (đoạn b) thêm 1 lần – Ending.



Bài 17

KỸ THUẬT LEGATO VÀ ỨNG DỤNG TRONG CHẠY GAM C-DUR

Bài tập số 1

Chạy gam Đô trưởng trên hai quãng tám (tập riêng từng tay).

1 2 3 1 2 3 4 1 2 3 1 2 3 4 5 4
5 4 3 2 1 3 2 1 4 3 2 1 3 2 1 2

3 2 1 3 2 1 4 3 2 1 3 2 1 3 2 1
3 1 2 3 4 3 2 1 2 3 4 3 2 1 5

Bài tập số 2

Chạy gam Đô trưởng ghép hai tay Legato (Legato có nghĩa là liên tiếng, ký hiệu bằng các dấu hình cánh cung nối liền những nốt nhạc. Khi gặp ký hiệu này, học sinh đánh liền mạch không được nhấc tay lên).

1 2 3 4 5 4 3 2 1 2 3 4 5 4 3 2 1

3 2 1 2 3 4 5 4 3 2 1 2 3 4 5 4 3 2 1

Bài tập số 3

NHỮNG BÔNG HOA – NHỮNG BÀI CA

Nhạc và lời: HOÀNG LONG

Tươi vui - Náo nức



Nhạc dạo...



Cùng nhau cầm tay đi đến
Thầy cô dạy em mong chúng



thăm các thầy các cô. Lời hát rộn
em sẽ cùng lớn khôn. Học tốt học



rã bao bé em bước trên đường
mãi ghi nhớ trong những trang vở



phố. Ngàn hoa nở tươi khoe sắc
mới. Mùa thu đẹp tươi bao ước

hương dưới ánh mặt trời. Náo
 mơ sáng gương mặt người. Nhớ
 nức tiếng cười say sưa yêu đời.
 mãi công thầy nhớ mãi ơn này.
 Những đoá hoa tươi màu đẹp nhất.
 Những khúc ca bao lời đẹp nhất.
 Chúng em dâng tặng các thầy các cô
 Chúng em dâng tặng các thầy các cô.

Hướng dẫn

- Chọn tiết tấu rộn rã, tốc độ hơi nhanh, âm sắc tươi sáng. Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Disco

+ Tempo: ♩ = 112

+ Voice (Tone): Nhạc dạo: Whistle

Lần 1: Harmonica

Lần 2: Accordion cài đặt thêm bè tự động (Harmony)

Lần 3: Trumpet cài đặt bè tự động.

+ Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – chơi 3 lần – nhắc lại câu cuối thêm 1 lần – Ending.

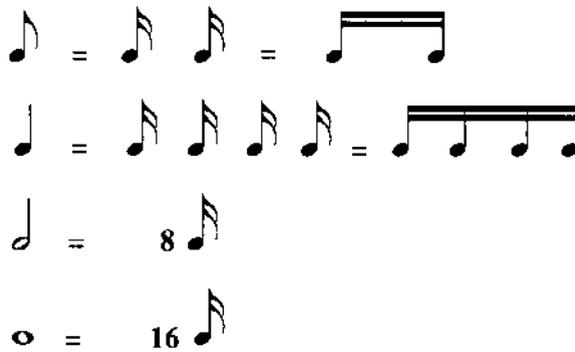
Bài 18

HÌNH NỐT KÉP – NHỊP 2/8 – NHỊP 3/8 – NHỊP 6/8

I. Bài học

1. Nốt kép

- Một nốt đơn  bằng 2 nốt kép . Nói cách khác là hình nốt kép khi vang lên có độ dài tương đối ngắn, bằng nửa nốt đơn. Có thể làm một phép so sánh như sau:



- Như vậy, khi trên bản nhạc xuất hiện nhiều nốt kép thì đòi hỏi các ngón tay phải linh hoạt hơn để thực hiện những nét chạy nhanh hơn. Muốn vậy, các em phải chăm chỉ luyện tập kỹ thuật để đáp ứng các bài tập khó dần.

2. Nhịp 2/8

- Nhịp 2/8 có hai phách trong mỗi ô nhịp.
- Giá trị độ dài của mỗi phách bằng một hình nốt đơn.
- Phách 1 mạnh, phách 2 nhẹ.

3. Nhịp 3/8

- Nhịp 3/8 có ba phách trong mỗi ô nhịp.
- Giá trị độ dài của mỗi phách bằng một nốt đơn.
- Phách 1 mạnh, phách 2 và phách 3 nhẹ.

4. Nhịp 6/8

- Nhịp 6/8 có sáu phách trong mỗi ô nhịp.
- Giá trị độ dài của mỗi phách bằng một nốt đơn.

Cũng có lý thuyết giải thích nhịp 6/8 là nhịp có 2 phách nhưng là phách phân ba.



- Trong một số các khúc thiếu nhi, nhịp 6/8 được sử dụng với ý đồ tạo sự uyển chuyển, êm ái như lời ru. Tuy nhiên, khi gặp các tác phẩm viết ở nhịp 6/8 học sinh có thể dùng tiết tấu Vanxơ (tương đương với nhịp 3/8) cho phần đệm.

- Khi thị tấu vỡ bài, các em nên đánh theo 6 phách, mỗi phách là một nốt đơn.

II. Hướng dẫn sự phạm

1. Xương âm một số thí dụ có nốt móc kép để học sinh thấy giá trị trường độ của hình nốt kép.

2. Gợi ý để học sinh so sánh nhịp 2/4 với nhịp 2/8; nhịp 3/4 với nhịp 3/8 trên phương diện lý thuyết âm nhạc. Thực tế khi trình diễn trên đàn Organ, các tác phẩm viết ở các loại nhịp khác nhau nhưng có cùng số phách trong một ô nhịp thì đều có thể dùng chung một loại tiết tấu cho phần đệm. Ví dụ nhịp 3/4 hay nhịp 3/8 có thể dùng loại tiết tấu Vanxơ (Waltz) có chăng sự khác nhau là ở tốc độ (tempo) tùy theo tính chất, tình cảm của từng bài.

3. Bắt tiết tấu Waltz (nhịp 3/8) sau đó bắt tiết tấu SlowRock (6/8 Balad) để học sinh so sánh sự khác nhau của 2 loại tiết tấu này.

4. Chọn một số bản nhạc viết ở nhịp 3/8 và 6/8 cho học sinh cộng các hình nốt và dấu lặng trong từng ô nhịp để tìm ra đáp số chung cho mỗi loại nhịp.

5. Hướng dẫn học sinh làm đúng các bài tập dưới đây:

Bài tập số 1: Hãy vạch nhịp cho đoạn nhạc sau:

The image shows three staves of musical notation. The first staff is in 3/8 time and contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second staff is in 6/8 time and contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The third staff is in 3/8 time and contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5.

Bài tập số 2: Chạy gam C-dur hai tay kỹ thuật staccto (staccto có nghĩa là ngắt tiếng, được ký hiệu bằng các dấu chấm trên nốt nhạc. Khi gặp ký hiệu này, học sinh đánh xuống rồi nẩy ngón tay lên ngay).

The image shows two staves of musical notation. The first staff is in C major and contains a sequence of eighth notes: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second staff is in C major and contains a sequence of eighth notes: C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4.

Bài tập số 3
**CHỈ CÓ
 MỘT TRÊN ĐỜI**



Nhạc: **TRƯƠNG QUANG LỤC**

Lời: Ý thơ Liên Xô (cũ)

Nhẹ nhàng - Tình cảm

C Em F Dm G

Nhạc dạo...

C Em C7 F G

C Fill Em

Trên trời cao có

F Dm G

muôn vàn ánh sao. Trên đồng xanh có

C Dm G

muôn vàn cây lúa. Con chim rừng có

muôn vàn tiếng ca. Cây trong vườn có

D7 G F Dm G

muôn vàn lá hoa. a a a a a

C_{Fill} Em C7 F

a. Riêng mặt trời chỉ có một mà thôi.

G C

Và mẹ em chỉ có một trên đời.

Em C7 F

Riêng mặt trời chỉ có một mà thôi.

G

Và mẹ em chỉ có một trên

C C

đời. Có một trên đời

Fill

Hướng dẫn

- Khi biểu diễn, học sinh có thể đánh giai điệu cao hơn một quãng tám cho phù hợp với tính chất hồn nhiên, trong sáng của bài.

- Chọn tiết tấu Vauxơ, âm sắc lung linh trong sáng, phần điệp khúc chọn tiếng mềm mại như tiếng sáo pha trộn với âm sắc dào dạt của đàn dây.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Waltz

+ Tempo: ♩ = 120

+ Voice (Tone): Time Travel, Sun Bell, Choir, Flute, String,...

Nhạc dạo: Time Travel

Đoạn a : Sun Bell và Choir

Đoạn b : Flute + String

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – 1 lần – câu cuối nhắc lại thêm một lần – Ending.



Bài 19

TẬP CHẠY GAM ĐÔ TRƯỞNG (C - DUR)

ÂM HÌNH MÓC GIẬT

Âm hình móc giạt được cấu trúc nên bởi một hình nốt đơn chấm đôi kết hợp với một nốt kép. $\text{♩} \cdot \text{♩} = \text{♩} \cdot \text{♩}$. Tiết tấu móc giạt tạo tính chất âm nhạc mạnh mẽ, dứt khoát. Vì thế nó rất phổ biến trong các tác phẩm có tính chất hành khúc.

Luyện tập chạy gam với âm hình móc giạt sẽ làm cho các ngón tay tách bạch và linh hoạt hơn.

Giáo viên hướng dẫn học sinh thực hiện đúng các bài tập sau đây:

Bài tập số 1

Exercise 1 consists of two staves of music in C major, 2/4 time. The first staff contains the first eight notes of the scale: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second staff contains the next eight notes: C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Each note is a dotted eighth note followed by an eighth note. Fingering numbers are provided above and below the notes.

Bài tập số 2

Exercise 2 consists of two staves of music in C major, 2/4 time. The first staff contains the first eight notes of the scale: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The second staff contains the next eight notes: C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Each note is a dotted eighth note followed by an eighth note. Fingering numbers are provided above and below the notes.

Bài tập số 3
ĐỘI KÈN TÍ HON



Vui - Hoạt bát

Nhạc và lời: PHAN HUỲNH ĐIỀU

3 1 C Dm

Nhạc dạo...

G C Fill G C Fill

C 1

Te tò te đây là ban kèn hơi. Tò tò tò tò
 Te tò te anh nào kêu thật to. Tò tò tò tò

Am Dm

te có anh nào muốn chơi. Mau vào
 te đứng ra đằng trước cho. Anh nào

G C

đây góp thêm kèn te tí. Tò tò tò te
 kêu bé trong mồm te tí. Tò tò tò te

Am G

tí bước đều chân cùng đi
 tí sắp đằng sau cùng... ..đi

Hướng dẫn

- Chọn tiết tấu thể loại hành khúc, âm sắc là tiếng kèn cùng một số âm sắc nghe tinh nghịch, dí dỏm.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): March hoặc Polka

+ Voice (Tone): MutedTrumpet, Portatone, BluesHarp,...

Nhạc dạo: MutedTrumpet cài đặt bè tự động

Lần 1: Portatone

Lần 2: BluesHarp

Lần 3: Portatone

Lần 4: BluesHarp

+ Tempo: ♩ = 112

- Khi đánh tiếng đàn phải khoẻ khoắn, dứt khoát và hơi giạt hơn so với tiết tấu của bản nhạc.

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – chơi 4 lần –Ending.

Bài 20

DẤU HÓA

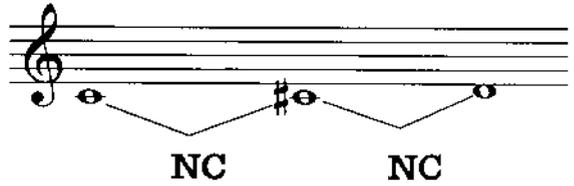
I. Bài học

1. Các loại dấu hoá và tác dụng của nó

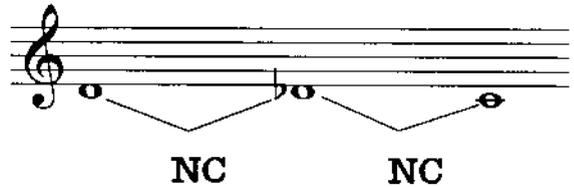
Dấu hoá có tác dụng biến đổi cao độ của nốt nhạc. Chúng ta thường gặp ba loại dấu hoá:

- **Dấu thăng** (diese) kí hiệu là #. Dấu thăng có tác dụng nâng cao độ nốt nhạc lên nửa cung.

- **Dấu giáng** (bémol) kí hiệu là b . Dấu giáng có tác dụng hạ thấp cao độ của nốt nhạc xuống nửa cung.



- **Dấu bình** (bécarré) kí hiệu là \natural . Dấu bình có tác dụng xoá bỏ hiệu quả của dấu thăng hoặc dấu giáng và đưa nốt nhạc trở lại bình thường.



ĐÔ# RÊ b		RÊ# MỈ b		FA# SON b		SON# LA b		LA# SỈ b		ĐÔ# RÊ b	
ĐÔ	RÊ	MI	FA	SON	LA	SI					

Ngoài ra còn có hai loại dấu thăng kép và dấu giáng kép có tác dụng nâng cao hoặc hạ thấp cao độ của nốt nhạc 1 cung. (trong ca khúc ít khi xuất hiện).

2. Vị trí và ảnh hưởng của dấu hoá

2.1. *Dấu hoá theo khoá*: Được viết ở đầu mỗi khuôn nhạc, sau các khoá nhạc (còn gọi là dấu hoá cố định). Dấu hoá theo khoá có ảnh hưởng tới tất cả các nốt cùng tên với dấu hoá ở mọi tầng quãng tám. Ví dụ:



Chỉ có dấu thăng và dấu giáng mới được sử dụng làm dấu hoá theo khoá.

2.2. *Dấu hoá bất thường*: Không có vị trí cố định, thỉnh thoảng xuất hiện ngay trước các nốt nhạc và chỉ có ảnh hưởng trong một ô nhịp với các nốt cùng tên đứng sau nó ở cùng một tầng quãng tám. Ví dụ:



Cả năm loại dấu hoá: Dấu thăng, dấu giáng, dấu bình, dấu thăng kép và dấu giáng kép đều được dùng làm dấu hoá bất thường.

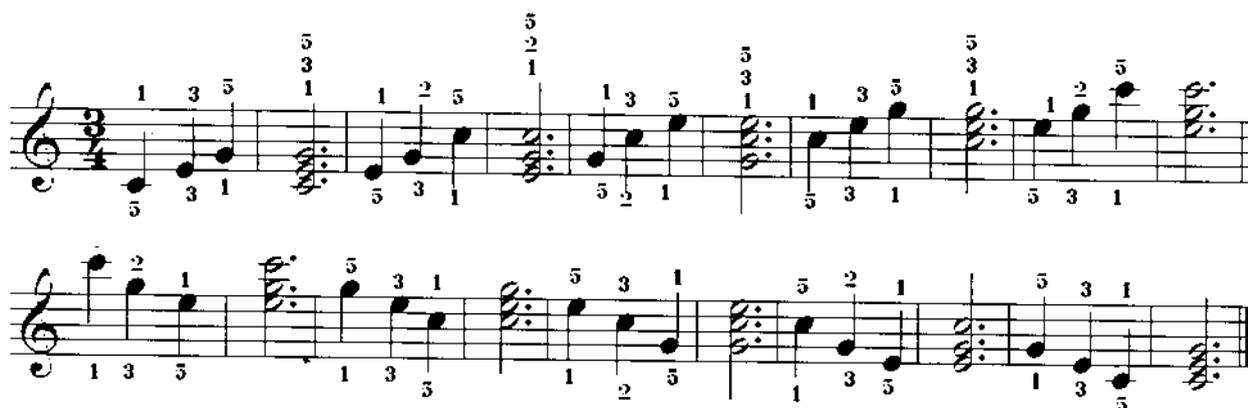
II. Hướng dẫn sư phạm

1. Giảng cho học sinh rõ hơn về khái niệm một cung, nửa cung bằng cách chỉ trên bàn phím đồng thời đánh thực âm của chúng trên đàn.

2. Gọi tên một tên nốt thăng, giáng bất kỳ, đố học sinh tìm thấy trên đàn. Làm như thế nhiều lần với nhiều tên nốt khác nhau.

3. Hướng dẫn học sinh làm đúng các bài tập dưới đây:

Bài tập số 1: Rải và đập hợp âm.



Bài tập số 2: Luyện tập chạy gam C-dur liên hoàn.

Ở các bài học trước chúng ta đã lần lượt thực hiện các bài luyện tập chạy gam C-dur ở một số sắc thái và âm hình khác nhau. Từ bài học này trở đi, chúng ta sẽ kết hợp chúng thành một bài tập liên hoàn để khởi động và luyện tay trong khoảng 15 – 20 phút trước khi vào bài chính.

Cách luyện tập vẫn theo phương pháp bật tiết tấu trống để tốc độ chậm ($\bullet = 60$) sau đó nhanh dần mỗi lần tăng từ 2- 4 số. Cụ thể bài tập liên hoàn gồm 4 bài tập nhỏ, mỗi bài yêu cầu chạy một lần đi lên và một lần đi xuống rồi nối tiếp với bài sau. Bài 1a: Chạy theo âm hình nốt đen – liền tiếng (legato).

Bài 1b: Chạy theo âm hình nốt đen – ngắt tiếng (staccato)

Bài 1c: Chạy theo âm hình nốt đơn – liền tiếng.

Bài 1d: Chạy theo âm hình móc giạt.

Chú ý: Giữa các bài không nhắc lại nốt chủ âm (nốt ĐÔ).

Bài tập số 3:

KHÁT VỌNG MÙA XUÂN

Nhạc: MOZART

Phổ dịch: Tô Hải

Nhạc dạo...

Fill

Fill

Oboe

Flute

Fill

a

b

Này mùa xuân ơi đến
Dù rằng mùa đông đã
mau đây về cho thêm xanh lá cây
sang rồi ngàn muôn bông hoa tuyết đang
rừng. Trở về dừng bên suối trong lành nhìn
rơi. Cuộc đời yên vui vẫn đang trôi tuổi
hoa đang hé tung bùng. Khao
thơ vui sống êm đêm. Ta

String + Oboe + Flute

Dm 2 G C

khát mùa xuân yên vui lại đến sẽ
muốn được như ngày niên thiếu cắt

F D7 G

thấy muôn hoa đẹp xinh. Đây .
giấy xây ngôi nhà xinh. Bầu

C F Dm

thời gian ơi những tháng năm đợi chờ đến
trời tự do thăm thiết mãi trong lòng bước

G C

dây ta đang mong chờ.
đi thiết tha bao tình.

Hương dân

- Chọn tiết tấu Valse, âm sắc sáng sủa, trữ tình của bộ gỗ và bộ dây trong dàn nhạc giao hưởng. Ví dụ:

- Style (Rhythm): VieneseWaltz

- Voice (Tone): HipLead, Oboe, String, Flute,...

Nhạc đạo: HipLead

Đoạn a : Oboe (câu 1)

Flute (câu 2)

Đoạn b (câu 3, 4): String + Oboe + Flute

+ Tempo: ♩ = 150

- Bài này có thể chia thành hai đoạn bốn câu nhạc. Câu 1 và 2 mỗi câu dùng một loại âm sắc để tạo sự đối đáp sinh động, câu 3,4 và câu kết pha trộn nhiều âm sắc với nhau tạo sự dày dặn, không khí phấn khởi, vui tươi, khoẻ khoắn, lạc quan, tràn trề sức sống mùa xuân (nghe bài đánh mẫu).

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – a – b – a – b – câu cuối nhắc lại thêm 1 lần – Ending.

Bài tập số 3

Điền tên nốt vào ô trống

Staff 1: Treble clef, 2/4 time signature. Notes: G4 (sharp), F4 (flat), G4 (sharp), F4 (flat), G4 (sharp), F4 (flat). Below are six empty boxes for labeling.

Staff 2: Treble clef. Notes: G4 (sharp), A4, B4 (flat), A4, G4 (flat), F4 (flat). Below are six empty boxes for labeling.

Staff 3: Treble clef. Notes: F4 (flat), G4 (sharp), A4, B4 (sharp), A4. Below are five empty boxes for labeling.

Bài tập số 3
MARIAGE D'AMOUR

Nhạc: Paul de Senneville

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of eight staves of music. The chords and markings are as follows:

- Staff 1: Am (marked 'a'), Am, 2, 3, 1, 3, 1, 3, 1, 5.
- Staff 2: Dm, G7, 4, 5, 4, 2, 3, 4, 5, 5, 3, 1, 3.
- Staff 3: C, E7, Am (marked 'b'), 4, 1, 2, 4, 3, 4, 3, 2, 1, 2, 3, 2.
- Staff 4: Dm, G, C, E7, 4, 1, 2, 5, 4, 5, 2, 3, 4, 4, 5, Fill, C, 2.
- Staff 5: Am, Dm, G7, C, 5, 1, 2, 1, 5, 4, 5, 1, 1, 2, 2, 1, 5, 4, 5, 1.
- Staff 6: Dm, Am, Dm, G7, 3, Fill, (marked 'd'), 4, 4, 5, 5, 4, 3, 2, 1, 3, 2, 1, (marked 'e').
- Staff 7: Am, Dm, G, Am, 4, 4, 5, 5, 4, 2, 1, 1, Fill.

Hướng dẫn

Chúng tôi tạm chia bài này làm bốn đoạn nhạc a, b, c, d để hướng dẫn các em sử dụng âm sắc.

- Chọn tiết tấu Vauxơ, tốc độ nhanh vừa âm sắc tươi sáng, trữ tình.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Waltz

+ Voice (Tone): Piano, ClassicGuitar, Mandolin, Accordion,...

+ Đoạn a: Piano

+ Đoạn b: Classic guitare

+ Đoạn c: Mandolin

+ Đoạn d: Accordion

+ Tempo: ♩ = 135

- Có thể bấm hợp âm E7 như sau:

E7



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Intro – a – b – c – d – Intro – a – b – c – d – d – Ending.

Bài 22

TẬP CHẠY GAM SON TRƯỞNG (G - DUR)

Bài tập số 1: Luyện tập chạy gam G - dur liên hoàn.

Musical notation for Exercise 1: Continuous G major scale runs. The notation shows two staves of music in G major (one sharp). The first staff shows an ascending scale with fingerings 1-2-3-1-2-3-4-1-2-3-4-5-1. The second staff shows a descending scale with fingerings 3-2-1-3-2-1-4-3-2-1-3-2-1.

Bài tập số 2: Rải và đập hợp âm.

Musical notation for Exercise 2: Strumming and chord exercises. The notation shows two staves of music in G major (one sharp). The first staff shows a sequence of chords: G, B, D, G, B, D. The second staff shows a sequence of chords: G, B, D, G, B, D.

Bài tập số 3:

BẮC KIM THANG

Dân ca: NAM BỘ
Lời 2, 3: VIỆT ANH

Vừa phải

Musical notation for the song "Bắc Kim Thang". The notation shows the first line of the melody in G major (one sharp) and 2/4 time. The notes are G4, A4, B4, G4, A4, B4. Fingerings 4, 1, 2, 1, 2, 4 are indicated above the notes. Chords G and C are indicated above the notes.

Bắc kim thang cà lang bí dợ. Cột bên
(Có con) chim là chim chích choè. Trưa nắng
(Đứng bên) sông kìa trông chú cò. Chân bước



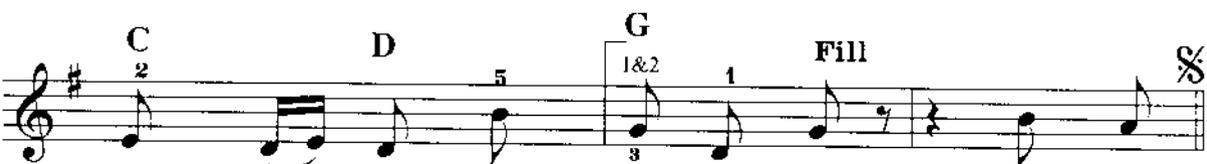
kèo là kèo bên cột. Chú bán dầu qua cầu mà
hè mà đi đến trường. Ấy thế mà không chịu đội
dò cò ta đi mò. Vợ cái gì ăn liền vội



té. Chú bán ếch ở lại làm chi. Con le
mũ. Tôi đến mới về nhà nằm rên. Ôi ôi
vã. Uống nước là rồi lại quả xanh. Ăn tham



le đánh trống thổi kèn. Con bìm
đau quá nhức cả đầu. Chích choè
nên tối đến về nhà. Đau bụng



bịp thổi tò tí te tò te Có con...
ta cảm liền suốt ba ngày đêm. Đứng bên...
rên hừ hừ suốt



ba ngày đêm. Ăn tham nên tối đến về nhà. Đau bụng



rên hừ hừ suốt ba ngày đêm.

Hướng dẫn

- Chúng ta nhận thấy, trong bài xuất hiện âm hình tiết tấu đơn trước hai kép sau . Đây là dạng tiết tấu khá phổ biến trong các tác phẩm có tính chất vui nhộn, sinh động. Giáo viên cần lưu ý phân tích, hướng dẫn cho học sinh đánh cho đúng.

- Chọn tiết tấu vui, tốc độ vừa phải, âm sắc tinh nghịch, dí dỏm.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): BossaNova

+ Tempo:  = 65 ( = 130)

+ Voice (Tone): Dulcimer, Paraglide, Portatone,...

+ Lần 1 Dulcimer

+ Lần 2 Paraglide

+ Lần 3 Portatone

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Intro – chơi 3 lần – câu cuối nhắc lại thêm 1 lần – Ending.



Bài 23

TẬP CHẠY GAM MI THỨ HOÀ THANH (e-moll)

Bài tập số 1

Chạy gam e-moll hoà thanh liên hoàn.

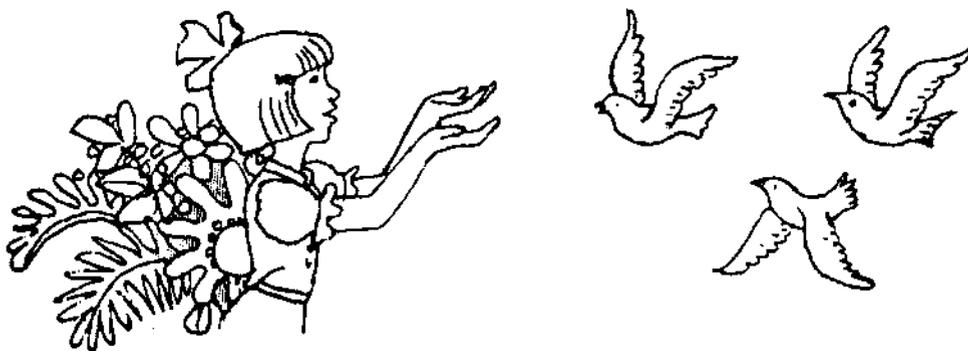
The exercise consists of three staves of music in E minor (one sharp, F#).

- Staff 1:** Ascending scale: E4 (1), F#4 (2), G4 (3), A4 (1), B4 (2), C5 (3), D5 (4), E5 (1), D5 (2), C5 (3), B4 (1), A4 (2), G4 (3), F#4 (1), E4 (2).
- Staff 2:** Descending scale: D5 (3), C5 (1), B4 (2), A4 (3), G4 (4), F#4 (1), E4 (2), D4 (3), C4 (1), B3 (2), A3 (3), G3 (4), F#3 (1), E3 (2), D3 (3), C3 (1), B2 (2), A2 (3), G2 (4), F#2 (1), E2 (2).
- Staff 3:** Four chords, each with a triplet of notes and fingerings:
 - Chord 1: E4 (5), G4 (3), B4 (1)
 - Chord 2: D4 (5), F#4 (3), A4 (1)
 - Chord 3: C4 (5), E4 (3), G4 (1)
 - Chord 4: B3 (5), D4 (3), F#4 (1)

Chú ý:

Từ bài học này trở đi, chúng tôi ghi vắn tắt bài tập rải và đập hợp âm trên khuông nhạc thứ ba (bài tập rải và đập hợp âm giống *bài tập số 2* của bài học trước). Sau bài tập liên hoàn của mỗi gam, các em hãy nhìn vào khuông nhạc thứ ba và đánh rải đủ ba nốt của hợp âm, mỗi nốt có độ dài bằng một hình nốt đen, sau đó đánh đập hợp âm. Đánh cả hai tay cách nhau quãng tám.

Bài tập số 2
EM LÀ CHIM CÂU TRẮNG



Tươi mát - Trong sáng

Nhạc và lời: TRẦN NGỌC

Em C

(Nhạc dạo...)

D G Am

B7 Em Fill

a Em G

Em như chim bồ câu tung cánh giữa trời.

Am Em Fill

Em như chim bồ câu trắng bay giữa trời.

b C Em

Em mong sao không có nước mắt rơi chia

C

lìa. Em mong sao trên trái đất hoa thơm nở

E7 Am

bốn mùa. Em mong sao trên trái đất mỗi con

G Am

người, như em đây là chim trắng chim hoà

B7 B7

bình. Sống để yêu thương giữ

Em Fill

đẹp trái đất xanh.

Hướng dẫn

- Trong bài *Em là chim câu trắng*, chúng ta sẽ thấy xuất hiện âm hình tiết tấu đảo phách (♪ ♪ ♪). Đảo phách là hiện tượng trọng âm của tiết tấu không trùng với trọng âm của tiết nhịp. Đảo phách xuất hiện khi tiết tấu từ phách yếu được kéo dài sang phách mạnh tiếp theo. Điều này làm cho trọng âm chuyển sang phách nhẹ của nhịp. Chẳng hạn như trong nhịp 2/4 trọng âm đúng ra phải rơi vào phách thứ nhất ở tất cả các ô nhịp. Đôi khi, trong chu kỳ diễn biến bình thường ấy có một số âm thanh từ phách yếu ngân dài sang phách mạnh phách của nhịp kế tiếp làm cho trọng âm chuyển sang phách thứ hai (phách nhẹ) của nhịp. Đảo phách thường tạo nên những nét chấm phá đáng yêu cho tác phẩm.

- Giáo viên phân tích, lấy ví dụ về âm hình tiết tấu đảo phách và hướng dẫn học sinh nhận cho đúng trọng âm.

- Chọn tiết tấu vui nhộn, âm sắc tươi sáng. Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Rap

+ Voice (Tone): Mandolin, String, Oxigen,...

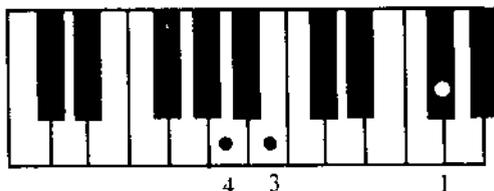
+ Đoạn a: Oxigen

+ Đoạn b: String

+ Tempo: ♩ = 114

- Có thể bấm hợp âm B7 như sau:

B7



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – a – b – a – b – câu cuối nhắc lại thêm 2 lần đồng thời cho âm lượng của đàn nhỏ dần.

Bài 24

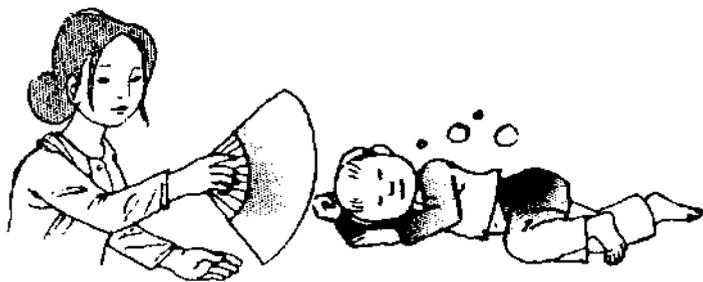
TẬP CHẠY GAM RÊ TRƯỞNG (D - DUR)

Bài tập số 1

Chạy gam D - dur liên hoàn.

The musical score consists of three staves in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The first two staves show a continuous scale exercise. The first staff contains 16 notes: D4 (1), C#4 (2), B3 (3), A3 (1), G3 (2), F#3 (3), E3 (1), D3 (2), C#3 (3), B2 (1), A2 (2), G2 (3), F#2 (1), E2 (2), D2 (3), C#2 (1). The second staff contains 15 notes: B2 (3), A2 (2), G2 (1), F#2 (3), E2 (4), D2 (1), C#2 (4), B1 (3), A1 (2), G1 (1), F#1 (3), E1 (2), D1 (1), C#1 (5). The third staff shows three chords: D major (D4, F#4, A4), E major (E4, G#4, B4), and F# major (F#4, A4, C#5), each with a vertical sequence of fingerings (5, 3, 1) and (1, 3, 5).

Bài tập số 2
BÀN TAY MẸ



Nhạc và lời: BÙI ĐÌNH THÁO



Nhạc dạo...



...)

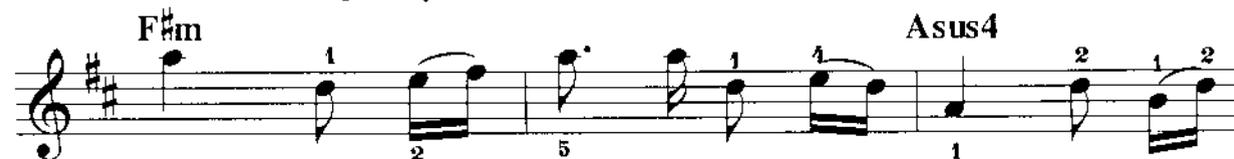
Bàn tay mẹ bế chúng



con. Bàn tay mẹ chăm chúng con. Cơm con



ăn tay mẹ nấu. Nước con uống tay mẹ



đun. Trời nóng bức gió từ tay mẹ con ngủ

ngon. Trời giá rét cũng vòng tay mẹ ủ ấm
 con. Bàn tay mẹ vì chúng con. Từ tay
 mẹ con lớn khôn. Cơm con... ..khôn.

Hướng dẫn

- Chúng ta nhận thấy trong bài xuất hiện chùm tiết tấu bốn nốt móc kép. Đây là dạng âm hình đòi hỏi ngón tay phải linh hoạt và đều. Khi gặp tiết tấu này chúng ta cần đánh chậm sao cho 4 nốt nằm trọn trong một phách. Giáo viên có thể cho học sinh đập vài chùm tiết tấu móc kép trước khi vào bài. Chú ý nhấn vào nốt đầu mỗi chùm.

- Ngoài ra chúng ta còn thấy trong bài này ở ô nhịp 17 có một nốt nhỏ nối vào một nốt lớn. Người ta gọi đó là nốt hoa mỹ.

- Cách đánh: Đánh đồng thời hai nốt cùng một lúc sau đó nhắc ngay ngón tay đánh nốt nhỏ lên, ngón tay đánh nốt lớn giữ nguyên cho đủ phách.

- Chọn tiết tấu nhẹ nhàng, êm ái, tốc độ chậm vừa, âm sắc giả tiếng đàn bầu, sáo,... mềm mại như lời ru. Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Pop Balad

+ Voice (Tone): FingerBass, Flute, String,...

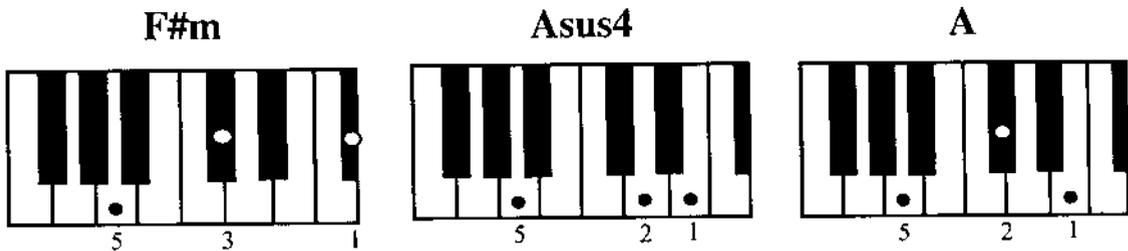
+ Nhạc đạo: FingerBass nâng lên thêm một quãng tám (Octave) để giả tiếng đàn bầu

+ Lần 1: Flute (giả tiếng sáo)

+ Lần 2: Flute + String

- Tempo: ♩ = 68

- Có thể bấm hợp âm F#m , Asus4, A như sau:



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

- Nhạc đạo – chơi 2 lần – nhắc lại “ Cơm con ăn... ...con lớn khôn”

– Ending.

Bài 25
TẬP CHẠY GAM FA TRƯỞNG (F - DUR)

Bài tập số 1

Chạy gam F - dur liên hoàn.

The musical score consists of three staves in treble clef with a key signature of one flat (F major).
The first staff shows the ascending scale: F4 (finger 1), G4 (finger 2), A4 (finger 3), Bb4 (finger 4), C5 (finger 1), D5 (finger 2), E5 (finger 3), F5 (finger 4), G5 (finger 1), A5 (finger 2), Bb5 (finger 3), C6 (finger 4).
The second staff shows the descending scale: C6 (finger 4), Bb5 (finger 3), A5 (finger 2), G5 (finger 1), F5 (finger 3), E5 (finger 4), D5 (finger 1), C5 (finger 2), Bb4 (finger 3), A4 (finger 4), G4 (finger 1), F4 (finger 2).
The third staff shows three chords: F major (F4, A4, C5), F major (F4, A4, C5), and F major (F4, A4, C5), each with fingerings 1-3-5, 1-3-5, and 1-2-5 respectively. This is followed by a whole rest and then a final F major chord (F4, A4, C5) with fingerings 1-3-5.

Bài tập số 2

REO VANG BÌNH MINH

Nhạc: Lưu Hữu Phước

Lời: Nguyễn Mộng Ngọc - Lưu Hữu Phước

Musical notation for the first part of the song. It consists of four staves of music. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one flat (Bb), and a 2/4 time signature. It features a melody with a 3-measure rest, a 5-measure rest, and a 3-measure rest. The second staff begins with a Bb chord and the instruction "(Nhạc dạo...". It contains a melody with various rhythmic values and fingerings (1, 2, 3). The third staff continues the melody with Bb, C, and F chords, and includes a "Fill" section. The fourth staff starts with an "a" in a box, followed by a melody with an F chord and a "Fill" section. The piece ends with "...)

Reo vang reo ca vang ca, cất
Chim ơi chim ca lên đi, tiếng

Musical notation for the second part of the song. It consists of one staff of music starting with a Dm chord. The melody includes a 3-measure rest, a 4-measure rest, and various rhythmic values with fingerings (1, 2, 3, 1, 2).

tiếng hát vang đồng xanh. Vang lừng la bao
hát khắp phương trời xa. Chào mời hoa ơi

Musical notation for the third part of the song. It consists of one staff of music starting with a Gm chord and a C chord. The melody includes a 3-measure rest, a 2-measure rest, a 1-measure rest, and a 3-measure rest.

la tươi xanh tươi, ánh sáng tung bừng hoa
hoa gieo hương bay, đất nước đón mừng hương



lá. Cây rung cây hoa đua hoa, khắp
mới. Vui ao sen vui ruộng khoai, khắp



nơi bình minh sắc reo hương nồng. La bao
nơi bình minh hát lên muôn lời. Gió đón



la tươi xanh tươi, bình minh sáng ngập hồn
gió sáng chiếu sáng, ngày mai rực sáng niềm



ta. Liu liú lo lo! Chim ơi hát say sưa. Hót
vui.



lên chào mừng bình minh đang lên phơi phơi. La



la la la! Ta ca hát say sưa. Hát



lên chào mừng bình minh sáng muôn nơi.

Hướng dẫn

- Chọn tiết tấu rộn rã, vui tươi, âm sắc trong sáng, tốc độ hơi nhanh.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Disco

+ Tempo: ♩ = 115

+ Voice (Tone): HipLead, SunBell, Fantasia,...

Đạo nhạc: HipLead

Đoạn a: Sun Bell

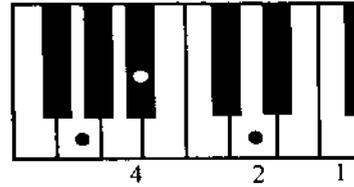
Đoạn b: HipLead + Fantasia

- Có thể bấm hợp âm Bb và Gm như sau:

Bb



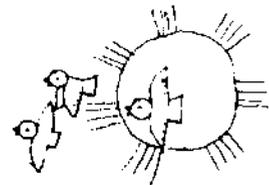
Gm



- Khi biểu diễn, học sinh có thể đánh giai điệu cao hơn một quãng tám cho phù hợp với tính chất tươi sáng của tác phẩm.

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo – a – b – a – b – b –Ending.



CÁNH ÉN TUỔI THƠ

Nhạc và lời: PHẠM TUYÊN

(Nhạc dạo...)

Một cánh én nhỏ chẳng làm nên mùa
(Một cánh én) nhỏ lạc bầy giữa mùa

xuân. Rủ nhau én về theo làn nắng ấm
đông. Cô đơn giữa trời sương mờ giăng trắng

dân. Từ trời cao bao la cánh én liệng
đông. Loài chim én gắn với nắng ấm trời



bay. Thấy mênh mông xanh tươi bao sắc cỏ
xuân. Kết bên nhau yêu thương chan chứa tình



cây. Bầu trời xanh tung bay cánh chim tuyệt
thân. Hoà bình vui cho bao cánh chim tung



vời. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng
trời. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng



mới. Những cánh én chấp chới của mọi tuổi



thơ! Những cánh én lấp lánh dây nhạc và



thơ. Em ước mong sao bầu trời chẳng đen bóng



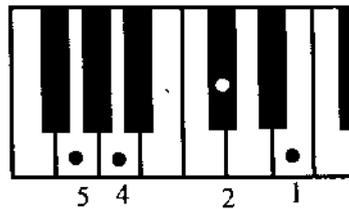
mây. Để đàn chim hát. Để đàn én bay.

Hướng dẫn

Trong câu dạo của bài *Cánh én tuổi thơ*, chúng ta thấy xuất hiện âm hình nghịch phách. Nghịch phách là một hiện tượng tiết tấu gần giống với đảo phách nhưng khác là âm thanh ở phách yếu không kéo dài sang phách mạnh mà phách mạnh đó được thay bằng dấu lặng. Giáo viên cần phân tích để học sinh hiểu và phân biệt được sự giống và khác nhau của hai loại âm hình tiết tấu đảo phách và nghịch phách đồng thời hướng dẫn học sinh thực hiện đúng.

- Chọn tiết tấu và âm sắc vui, sáng. Ví dụ:
- + Style (Rhythm): FolkRock
- + Tempo: ♩ = 118
- + Voice (Tone): Brass, String, Hip lead, Accordion,...
- + Nhạc đạo: Brass và String
- + Đoạn a: Hip lead
- + Đoạn b: Accordion
- Có thể bấm hợp âm A7 như sau:

A7



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:
Dạo nhạc – a – b – a – b – b – câu cuối nhắc lại thêm 3 lần – Ending.

Bài 27
TẬP CHẠY GAM SI GIÁNG TRƯỞNG (Bb - DUR)

Bài tập số 1

Chạy gam Bb - dur liên hoàn.

The musical score for Exercise 1 consists of three staves in the key of Bb major (one flat). The first two staves show the scale in eighth notes with fingerings. The first staff covers the ascending scale from Bb to G, and the second staff covers the descending scale from G to Bb. The third staff shows the scale in chords, with fingerings for each chord.

Staff 1 (Ascending):
Notes: Bb, C, D, Eb, F, G, Ab, Bb
Fingerings: 3, 2, 1, 4, 3, 2, 1, 3, 4, 1, 2, 3, 1, 2, 3

Staff 2 (Descending):
Notes: G, F, Eb, D, C, Bb, Ab, G
Fingerings: 4, 3, 2, 1, 3, 2, 1, 4, 3, 2, 1, 3, 2, 1, 2, 3

Staff 3 (Chords):
Chords: Bb major, C major, D major, Eb major, F major, G major, Ab major, Bb major
Fingerings: 1, 2, 3; 1, 2, 3, 4, 5; 1, 2, 3, 4, 5; 1, 2, 3, 4, 5; 1, 2, 3, 4, 5; 1, 2, 3, 4, 5; 1, 2, 3, 4, 5; 1, 2, 3, 4, 5

Bài tập số 2
**NGÀY ĐẦU TIÊN
 ĐI HỌC**



Nhạc: NGUYỄN NGỌC THIÊN
 Lời: Thơ VIÊN PHƯƠNG

(Nhạc dạo...)

Chords: B \flat , Cm, F, B \flat , E \flat , Cm, F, B \flat , Cm, F, Gm, E \flat , Cm, F, B \flat , Fill, B \flat , Dm, E \flat , Cm, Gm

Lyrics:
 Ngày đầu tiên đi học, mẹ
 dắt em tới trường. Em vừa đi vừa khóc, mẹ

C7 1 3 F 2 B \flat 4
 dô dành yêu thương. Ngày đầu tiên đi
 Dm G7 Cm Gm 1
 học, em mắt ướt nhạt nhòa, cô vỗ về ân
 4 3 F 4 B \flat Fill b
 ủi chao ơi sao thiết tha! Ngày
 B \flat Cm F
 3 4 2 1 2
 đầu như thế đó cô giáo như mẹ hiền. Em
 1 2 3 4 1 B \flat
 bây giờ cứ ngỡ. Cô giáo là cô tiên. Em
 Cm F Gm 1
 4 2 1 4
 bây giờ khôn lớn vẫn nhớ về ngày xưa, ngày
 Cm F B \flat Fill
 1 4 4 1
 đầu tiên đi học, mẹ cô cùng vỗ về
 2
 Ngày... ..cô cùng vỗ về.

Hướng dẫn

- Chọn tiết tấu Vauxơ, tốc độ vừa phải, âm sắc mềm mại, dạt dào.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Waltz

+ Tempo: ♩ = 120

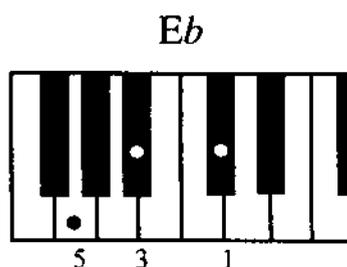
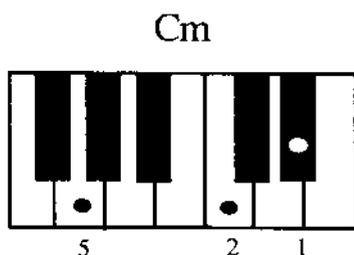
+ Voice (Tone): Flute, Harmonica, String,...

Nhạc dạo: Flute

Đoạn a: Harmonica

Đoạn b: String

- Có thể bấm hợp âm Cm và Eb như sau:



Có thể biểu diễn theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – a – b – a – b – câu cuối nhắc lại thêm 1 lần – Ending.

MỘT SỐ TÁC PHẨM DÙNG ĐỂ BỔ SUNG, THAY THẾ

Trong quá trình hướng dẫn, căn cứ vào khả năng thực tế của mỗi học sinh, giáo viên có thể lựa chọn những tác phẩm sau đây để bổ sung thay thế cho phù hợp.

HAI CHÚ CÚN CON



Nhạc và lời: CÙ MINH NHẬT

C 3 5 1 Am 3 5 Dm 1 4 > > 3

G (Nhạc dạo... F 1 4 Em 1 3 Dm 2 5 G 4 3 4 C 2

G C 3 C 5 3 Am

...). Hai chú cún con đùa vờn trái bóng, chân
(Hai) chú cún con đùa vờn trái bóng, vui

Dm 1 2 4 > > G 1

chạy lon ton quả bóng lăn lăn lăn. Cùng
chạy trên sân quả bóng lăn lăn lăn. Đứng

3 F Em 1

nhau chơi nhé, đoàn kết chung vui, góc
ham chơi nhé, trời sắp mưa to, cún

sân hoa lá cùng vẫy tay reo cười. (Nhạc...
con dễ ôm mẹ cún...

...). Hai...
...con sẽ buồn. Đừng... ...ôm mẹ cún

con sẽ buồn.

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu vui nhộn, âm sắc thể hiện sự dí dỏm, tinh nghịch.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Cha cha cha

+ Tempo: ♩ = 128 - 130

+ Voice (Tone) Nhạc đạo: Oxygen

Câu nối: Sweet Heaven

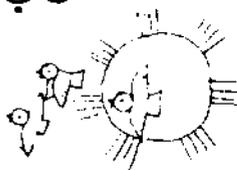
Lần 1 (Lời 1): Portatone

Lần 2 (Lời 2): BluesHarp

- Có thể biểu diễn theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo - chơi 2 lần - câu cuối nhắc lại thêm 1 lần - Ending.

BÀI CA ĐI HỌC



Nhịp đi - khoẻ khấn

Nhạc và lời: PHAN TRẦN BẢNG



(Nhạc dạo...



...).



Bình minh dâng lên ánh trên giọt
(Trường) em xa xa khuất sau hàng



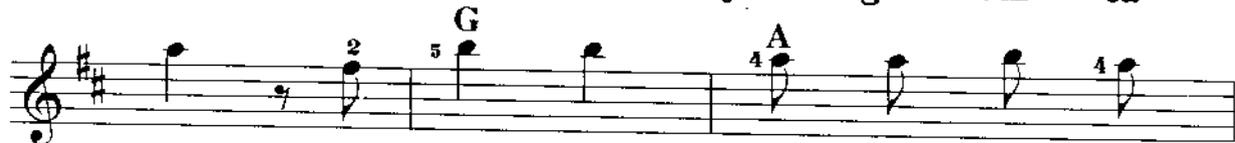
sương long lanh. Đàn bướm phơi
cây cao cao. Ngày tháng tới



phơi lướt trên cành hoa lung linh. Bầy
dã thả bao tình em thương yêu. Đùa



chim xinh xinh hót vang lùm cây xanh
 nô tung tăng nắm tay cùng vui ca



xanh. Chào đón chúng em mau bước chân
 vang. Nhịp bước bước nhanh cô giáo đón



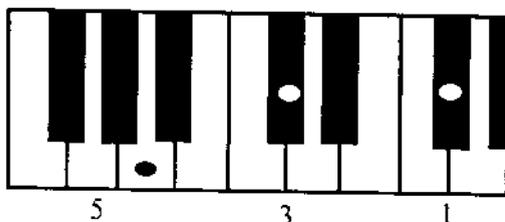
nhANH tới trường. Trường...
 em tới... ..trường.

Hướng dẫn:

Chọn tiết tấu và âm sắc tươi sáng, cách đánh hơi nảy hơn, tốc độ hơi nhanh. Ví dụ:

- + Style (Rhythm): CountryPop
- + Tempo: ♩ = 130
- + Voice (Tone) Nhạc đạo: Whistle
- Lần 1 và lần 3: Vibraphone
- Lần 2 và lần 4: Fantasia

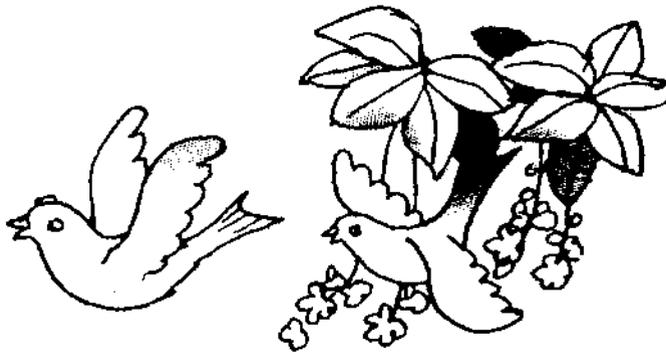
- Có thể bấm hợp âm F#m như sau:



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo - chơi 4 lần - câu cuối nhắc lại thêm 1 lần - Ending.

VÌ SAO CHIM HAY HÓT



Nhạc và lời: HÀ HẢI

Vui - Ngộ nghĩnh

F **Dm**

Gm (Nhạc dạo...) **C** **D7**

Gm **C** **F** **C** **F** **Fill**

F **Dm** ...)

Con lợn éc biết ăn không biết hát.
Gm **C**

Con vịt nâu các các không nên câu.

Con chim nhỏ chăm bắt sâu trong
vườn. Vui cùng hoa cùng lá.
Cát tiếng hát véo von. Vui cùng hoa cùng
lá. Cát tiếng ca vang lừng.

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu và âm sắc gợi vẻ hồn nhiên, tinh nghịch, tốc độ hơi nhanh. Ví dụ:

+ Tempo: ♩ = 115

+ Style (Rhythm): Sheriff Reggae

+ Voice (Tone) Câu dạo: Blues Hard

Lần 1: Paraglide

Lần 2: Portatone

Lần 3: Blues Harp

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo - chơi 3 lần - câu cuối nhắc lại thêm 1 lần - Ending.

CHO TÔI ĐI LÀM MƯA VỚI



Nhạc và lời: HOÀNG HÀ



(Nhạc dạo...)



...)



Cho tôi đi làm mưa với, chị gió ơi chị



gió ơi. Tôi muốn cây được xanh lá, hoa lá được tốt

tươi. Cho tôi đi làm mưa với, chị gió ơi chị

gió ơi. Làm hạt mưa giúp cho đời,

không phí hoài rong chơi. ...chơi ...chơi. Ending

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu nhẹ nhàng, âm sắc mềm mại, trong sáng long lanh như giọt nước. Ví dụ:

+ Style (Rhythm): PopBalad

+ Tempo: ♩ = 82

+ Voice (Tone) Nhạc đạo: Flute

Lần 1: SunBell

Lần 2: TimeTravel

Lần 3: SweetHeaven

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo - chơi 3 lần - câu cuối nhắc lại thêm 2 lần - Ending.

SÓNG ĐANUÝP

(Trích đoạn)

Nhạc: IVANNOVICI

The musical score is written in treble clef with a 3/4 time signature. It consists of six staves of music. The first staff begins with a boxed annotation 'a' and an E7 chord. The second staff features Am, A7, and Dm chords. The third staff includes Am, E7, and Am chords. The fourth staff has Am and F5 chords, with a boxed annotation 'b'. The fifth staff contains Dm, G7, C, Dm, and G7 chords. The sixth staff starts at measure 26 and includes C and E7 chords. Fingering numbers (1, 2, 3, 4) are placed below the notes to indicate fingerings. The score includes repeat signs and slurs.

31 Am 5 Dm 3 2 1 E7 3 Am c

36 Bb 2 1 C7 5

41 2 F 1 2 5

46 E7 2 1 2 3 Am Ending

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu Vauxơ, tốc độ nhanh, âm sắc của dàn nhạc giao hưởng.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): VienneseWaltz

+ Voice (Tone) : Chúng tôi tạm chia bài này làm ba đoạn (a, b, c) để hướng dẫn các em sử dụng âm sắc.

+ Đoạn a: Violin

+ Đoạn b: String

+ Đoạn c: OrchestraHorns

+ Tempo: ♩ = 178

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Intro - a - a - b - c - Ending.

CHỊ ONG NÂU VÀ EM BÉ

Nhạc và lời: TÂN HUYỀN

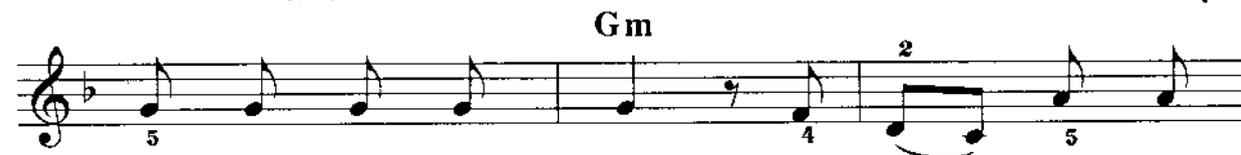
Vừa phải - Nhí nhảnh



(Nhạc dạo...)



...) Chị ong nâu nâu nâu nâu. Chị
Trời xanh xanh xanh xanh xanh. Chị



bay đi dâu đi dâu. Chú gà trống mới
ong bay nhanh bay nhanh. Hoa nở những cánh



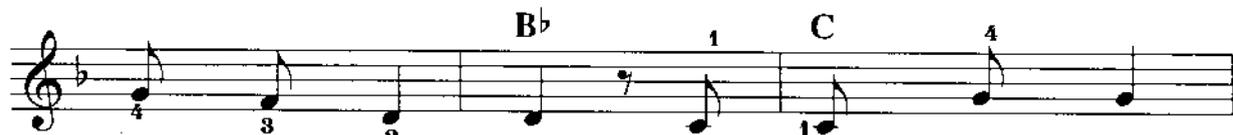
gáy. Ông mắt trời mới dậy mà trên những cành
thắm. Đi tìm mật trĩu nặng. Chị ong uốn mình



hoa em đã thấy chị bay. Bé ngoan của chị
qua nghiêng đôi cánh chào hoa. Bé ngoan của chị



ơi. Hôm nay trời nắng tươi. Chị
ơi. Hôm nay trời nắng tươi. Chị



bay đi tìm nhụy, làm mật ong nuôi
bay đi tìm nhụy, làm mật ong nuôi



đời. Chị vâng theo bố mẹ, chăm
đời. Chị vâng theo bố mẹ. Chăm



học không nên lười. Trời...
học không nên... ..lười.

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu vui nhộn, âm sắc dí dỏm, ngộ nghĩnh, tốc độ hơi nhanh.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Country

+ Voice (Tone) Nhạc đạo: Matrix

Lần 1: Under Heim

Lần 2: Big Lead

+ Tempo: ♩ = 64 (♪ = 128)

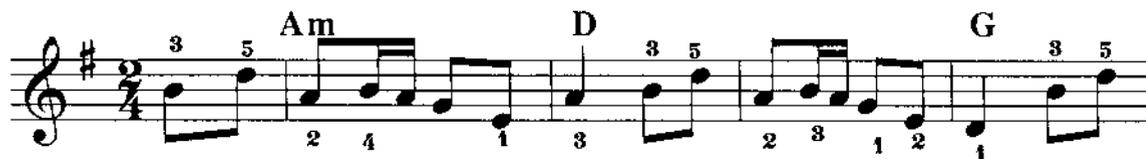
- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo - chơi 2 lần - câu cuối nhắc lại thêm 2 lần - Ending.

CHÚ VOI CON Ở BẢN ĐÔN

Hơi nhanh - Vui

Nhạc và lời: PHẠM TUYỀN



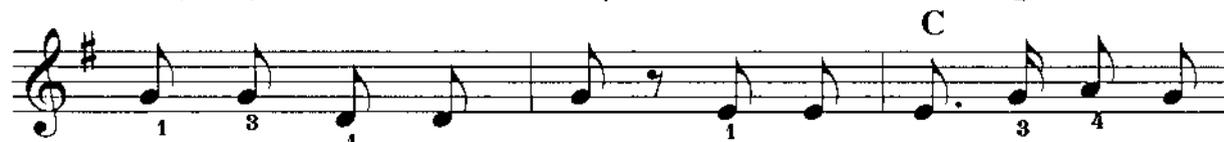
(Nhạc dạo...)



...)



Chú voi con ở bản Đôn, chưa có
(Chú) voi con thật là khôn, quen thiếu



ngà nên còn trẻ con. Từ rừng già chú đến với
nhi khắp vùng bản Đôn. Đầu gặt gù đưa vẫy cái



người, vẫn ham ăn với lại ham chơi. Voi con
vòi, khéo dung đưa theo nhịp chiêng vui! Voi con



ơi! voi con ơi! Mau lớn lên có đôi ngà
ơi! voi con ơi! Mau lớn nhanh có thân mình

BÀ CÒNG ĐI CHỢ

Nhạc: PHẠM TUYẾN

Lời: CA ĐẠO CỔ

(Nhạc dạo...

...)

Bà Còng đi chợ trời mưa cái Tôm cái

Tép đi đưa bà Còng. Đưa bà đến

quãng đường cong đưa bà vào tận ngõ

trong nhà bà. Tiên bà trong túi rơi ra. Tép

Tôm nhặt được trả bà mua rau

Bà... rau Tép Tôm nhặt được

trả bà mua rau Ending

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu ngộ nghĩnh, âm sắc mang âm hưởng của nhạc cụ dân tộc như sáo, tranh..

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Pop Bossa Nova

+ Tempo: ♩ = 125

+ Voice (Tone) Lần 1: Piccolo

Lần 2: Dulcimer

- Có thể trình tấu theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo - chơi 2 lần - câu cuối nhắc lại thêm 1 lần - Ending.



TIA NẮNG HẠT MƯA

Nhanh vừa - Vui - Lôi cuốn

Nhạc: KHÁNH VINH

Lời: Thơ LÊ BÌNH



(Nhạc dạo...)



...)

Hình



như trong từng tia nắng có nét tinh nghịch bạn



trai. Hình như trong từng hạt mưa có nụ cười duyên bạn



gái. Hình như trong từng tia nắng hát



lên theo cùng tiếng ve. Hình như trong từng hạt

mưa có dòng lưu bút đọng lại. Tia nắng
 hạt mưa tia nắng hạt mưa trẻ mãi mùa hoa phượng
 đỏ vô tư. Bạn ơi bạn ơi! Đừng trách đừng
 buồn vô cớ làm buồn tia nắng hạt mưa. Hinh...
 ..nắng hạt mưa. Đừng trách đừng buồn vô cớ
 làm buồn tia nắng hạt mưa. Ending

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu sôi nổi, tốc độ hơi nhanh, âm sắc vui, sáng.

Ví dụ:

+ Style (Rhythm): LatinDisco hoặc Rap

+ Tempo: ♩ = 115

+ Voice (Tone): Đoạn a: SunBell

Đoạn b: SweetHeaven hoặc Fantasia

- Trong quá trình tập tạm thời lược bớt các nốt hoa mỹ.

- Có thể biểu diễn theo sơ đồ sau:

Dạo nhạc - a - b - a - b - câu cuối nhắc lại thêm 1 lần - Ending.

ĐI CÂY



Dân ca THANH HÓA



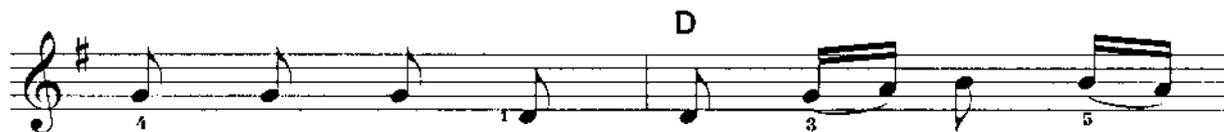
Nhạc dạo...



...). Lên



chùa bẻ một cành sen. Lên chùa bẻ một cành



sen. Ăn cơm bằng đèn đi cây sáng



trăng. Ba bốn cô có hẹn cùng trăng có bạn cùng

trăng. Thấp đèn ta sẽ chơi trăng ngoài

thêm chơi trăng ngoài thêm ý rằng cầu

cho, cầu cho trong âm, êm êm lại ngoài êm.

Ending

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu vui tươi và các âm sắc giả tiếng các nhạc cụ dân tộc như đàn nguyệt, sáo,.... Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Sirtaki

+ Tempo: ♩ = 75 (♩ = 165)

+ Voice (Tone) Nhạc đạo: PanPlute

Lần 1: Koto

Lần 2: Piccolo + String

- Có thể bấm hợp âm Bm như sau:



- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo - chơi 2 lần - nhắc lại câu cuối thêm 1 lần - Ending.

TRỐNG CƠM

Dân ca QUAN HỌ BẮC NINH

B \flat
(Nhạc dạo...)

Gm **F** **B \flat** **Gm** **E \flat**

12 **F** **B \flat** **F** **B \flat** **Fill**

B \flat ...). Tình

bằng có cái trống cơm khen ai khéo vỗ ấy mấy bông nên

Gm
bông ấy mấy bông nên bông. Một bầy tang tình con

B \flat **Gm** **B \flat** **F**

xít, một bầy tang tình con xít ấy mấy lội

B \flat
lội lội sông ấy mấy đi tìm em nhớ thương

ai, đôi con mắt ấy lim dim. đôi con
mắt ấy lim dim. Một bầu tang tình con nhện ôi
a ấy mấy dăng tơ giăng tơ ấy mấy di
tìm em nhớ thương ai. Duyên nợ khách tang
bồng, duyên nợ khách tang bồng.

Hướng dẫn:

- Chọn tiết tấu vui nhộn và âm sắc mang âm hưởng dân gian thể hiện sự nhí nhảnh, sinh động. Ví dụ:

+ Style (Rhythm): Sirtaki

+ Tempo: ♩ = 80 (♩ = 160)

+ Voice (Tone) Nhạc đạo: BluesHarp

Lần 1: Dulcimer (giả tiếng đàn tranh)

Lần 2: Paraglide

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc đạo - chơi 2 lần - nhắc lại câu cuối 1 lần - Ending.

Ghi chú: Câu kết có thể đánh cao lên 1 quãng tám.

MỘT SỐ TÁC PHẨM PHỐI ÂM NHIỀU BÈ

Phần này được dùng cho học sinh luyện tai nghe và kỹ năng sử dụng bộ nhớ (memory). Ngoài ra để tạo hứng thú cho học sinh, giáo viên có thể tổ chức cho một nhóm hai, ba em tập luyện hoà tấu với nhau.

Bài số 1: Cái Bống của nhạc sĩ Phạm Tuyên.

- Có thể lựa chọn tiết tấu, tốc độ và âm sắc sau:

+ Style (Rhythm): Rap hoặc BossaNova

+ Tempo: ♩ = 95

+ Voice (Tone): HipLead, Dulcimer, Koto, String

Đây là bài hát được sáng tác dựa trên chất liệu dân gian. Vì vậy, khi tập luyện, các em có thể dùng những âm sắc để mô phỏng tiếng của các nhạc cụ dân tộc như sáo, đàn tranh,...

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Intro – chơi 2 lần – coda – Ending.

Bài số 2: Đàn gà trong sân - nhạc Pháp.

+ Style (Rhythm): Sirtaki hoặc Polka

+ Tempo: ♩ = 115

+ Voice (Tone): MutedTrumpet, Trombone, String, BluesHarp, Portatone.

Chú ý: Ở ô nhịp 26 và 27, khung nhạc phía dưới có hai bè. Bè có đuôi nốt quay lên các em vẫn dùng âm sắc MutedTrumpet, còn bè có đuôi nốt quay xuống dùng âm sắc String.

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – chơi 2 lần – câu cuối nhắc lại thêm 1 lần – Ending.

Bài số 3: Con chim non - nhạc Pháp.

+ Style (Rhythm): Waltz

+ Tempo: ♩ = 130

+ Voice (Tone): HipLead, String, SunBell, Harmonica

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – a – b – a – b – b – Ending.

Bài số 4: Serenade của nhạc sĩ F. Schubert.

- Có thể lựa chọn tiết tấu, tốc độ và âm sắc sau:

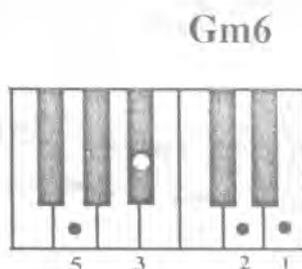
+ Style (Rhythm): SlowWaltz

+ Tempo: ♩ = 68

+ Voice (Tone): Violin, Oboe, String, Flute,...

- Biểu diễn tác phẩm một lần từ đầu đến cuối.

- Có thể bấm hợp âm **Gm6** như sau:



Bài số 5: Tạm biệt búp bê của nhạc sĩ Hoàng Thông.

+ Style (Rhythm): PianoBallad

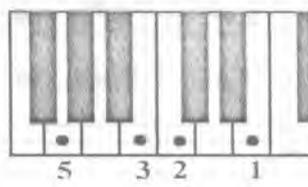
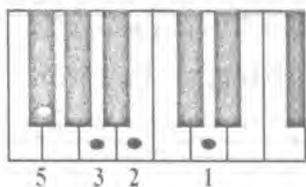
+ Tempo: ♩ = 68

+ Voice (Tone): Dùng các âm sắc Oboe, Flute đổi nhau đánh giai điệu bè 1, bè 2 các em dùng âm sắc String, bè 3 dùng âm sắc MusicBox để đệm.

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – chơi 2 lần – câu cuối nhắc lại thêm 1 lần – Ending.

- Có thể bấm hợp âm **Bm7** và **CM7** như sau:



Bài số 6: Bóng hồng - bóng xanh của nhạc sĩ Duy Quang.

+ Style (Rhythm): Cha cha cha

+ Tempo: ♩ = 128

+ Voice (Tone): Brass, String, SunBell, Fantasia, TinyLead,...

- Có thể biểu diễn tác phẩm theo sơ đồ sau:

Nhạc dạo – a – b – a – b – b – Ending.

CÁI BỔNG

Nhạc: Phan Trần Bảng

Lời: Ca dao cổ

Phối âm: Cù Minh Nhật

HipLead

(Nhạc dạo...)

G C Fill Dm G

Am F G C G

Dulcimer hoặc Koto + String

C Fill F C F

...)
Cái Bông là cái Bông bang, là cái Bông là cái Bông

C Em Am Em

bang, khéo sảy ý a khéo sàng cho mẹ của Bông nấu

HipLead

ĐÀN GÀ TRONG SÂN

Nhạc Pháp
Phối âm: Cù Minh Nhật

F Muted Trumpet *C* *F*

(Nhạc dạo...)

Bb *F*

Bb *F* *Dm* *C* *F*

Trombone *Blues Harp* 

Gà không biết gáy là
...tác là

C F B \flat

con gà con. Gà mà gáy sáng là con gà
mẹ gà con. Gà mà cuc tác là vợ gà

Muted Trumpet

F Fill B \flat

cha. cha. Đi lang thang trong sân có con gà có con
cha. cha. Đi lang thang trong sân có con gà có con

Muted Trumpet *String*

F Dm \ominus C

gà. gà. Đi lang thang trong sân có con gà có con
gà. gà. Đi lang thang trong sân có con gà có con

1. F Fill 2. F Portatone \oplus F

gà. Gà mà cuc... ...gà. Ending

CON CHIM NON

Nhạc Pháp
Phối âm: Cù Minh Nhật

HipLead G Em E7

1 3 2 1 7 1 2 1 3 4

(Nhạc dạo...)

Am D G Fill

2 1 3 2 1 2 3 1 2 1 3

G *HipLead* Em E7 Am D

String

3 2 1 1 2 1 3 8 3 5

G Fill a %

SunBell
...)

Bình

3 4

G Em E7

3 5 3 1 1

minh lên có con chim non hoà tiếng hát véo

Am D G D

1 3 1 4

von hoà tiếng hát véo von giọng hát vui say

G Fill **b** Harmonica Em

2 1 2 3 2 1 3 3

3 2 1 3

sưa. Đây chim ơi hát lên cho vang lời thân

HipLead + String

E7 Am D G

2 3 2 1 3 3

ái thiết tha rộn vang tới chốn xa lòng mến

D G Fill **b** Fill G Ending

3 3 3 3

yêu quê nhà. Bình... nhà. Đây chim ơi hát lên... nhà

SERENADE

Frank Schubert

The musical score is written in 3/4 time and consists of five systems. The first system is a single staff with guitar chords: Dm, Bb, Gm6, A7, Dm, and Gm6. The second system is a grand staff with a Violin part (melody), a String part (bass line), and an Oboe part (melody). The third system is a grand staff with a String part (melody), a String part (bass line), and a Fill part. The fourth system is a grand staff with a String part (melody), a String part (bass line), and a Fill part. The fifth system is a grand staff with a String part (melody), a String part (bass line), and a Fill part. Fingerings and articulation marks are provided throughout the score.

System 1: Dm Bb Gm6 A7 Dm Gm6
Violin

System 2: A7 Dm A7 Dm
String *Oboe*

System 3: Gm6 C7 F C F
String *Fill*

System 4: A7 Dm Bb F C7 F
Fill

System 5: A7 D G D A7
Fill

TẠM BIỆT BÚP BÊ

Nhạc: Hoàng Thông
Phối âm: Cù Minh Nhật

Flute Em D Bm7 Em E7

String

Music Box

Am CM7 D Bm7 Em Fill

Oboe Em CM7

Tạm biệt búp bê thân yêu! Tạm biệt gấu Mi sa nhé!

E7 Am

Tạm biệt thô trắng xinh xinh! Mai tôi vào lớp

Fingerings: 1, 5, 2, 1, 2, 3, 4, 5, 1, 5, 1, 2

Em CM7 D Bm7

một rồi! Nhớ lắm! Quên sao được trường mầm non thân

Fingerings: 5, 4, 2, 1, 3, 3, 5, 4, 2, 4, 1, 2, 4, 1, 2

Em CM7 *Flute* D Bm7 Em Fill

yêu! Ending

Fingerings: 5, 4, 1, 5, 4, 2, 1, 2, 3, 1, 3, 5, 1, 2, 4, 3

BÓNG HỒNG- BÓNG XANH

Nhạc: Duy Quang
Phối âm: Cù Minh Nhật

Brass
D₅

(Nhạc dạo...)

Em A G

A

...)

D

a SunBell+Fantasia

Em

A

D

Bóng hồng mặt trời sưởi ấm hành tinh này.

Em

A

D

Bóng xanh mặt trắng gọi nhớ về ước mơ

Tiny Lead

Fill

b G

Brass

Nào mở rộng vòng tay bên nhau vui múa hát múa hát.

String

A

D

Cùng mặt trời mặt trăng tung tăng đi khắp nơi, khắp nơi.

F#7

Tình bạn và tình yêu cho ta thêm gần bó

gần bó Trái đất mãi mãi là vườn hồng nở

Bm Bm A D

hoa thơm hương gọi nhớ về ước mơ.

D.C al Fine

Fine

Ending

PHẦN LÝ THUYẾT TỔNG HỢP

Trong từng bài học, chúng tôi đã lần lượt cung cấp cho các em một lượng kiến thức tương đối cơ bản. Để hỗ trợ các em nắm bắt được kiến thức một cách trình tự, có hệ thống, chúng tôi tổng hợp phần lý thuyết đã học đồng thời mở rộng hơn nhằm mục đích giúp cho một số học sinh khá giỏi tìm tòi học hỏi phát triển khả năng của mình. Trong quá trình học nếu có vấn đề gì khúc mắc các em cần đề nghị giáo viên giải thích thêm.

I. CAO ĐỘ

1. Tên nốt nhạc

- Có bảy tên nốt được sắp xếp theo thứ tự như sau:

ĐÔ – RÊ – MI – FA – SON – LA – SI

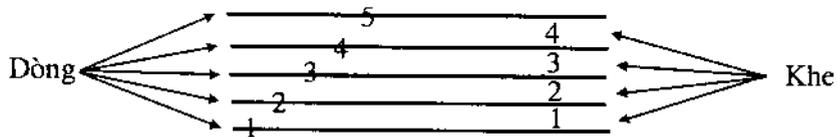
- Ký hiệu bảy tên nốt bằng chữ cái La tinh:

Tên nốt	ĐÔ	RÊ	MI	FA	SON	LA	SI
Kí hiệu	C	D	E	F	G	A	B

2. Khuông nhạc

- Để xác định độ cao thấp của âm thanh, người ta dùng 5 dòng kẻ song song cách đều nhau gọi là khuông nhạc.

- Có 5 dòng nhạc và 4 khe nhạc, thứ tự của nó được tính từ dưới lên trên



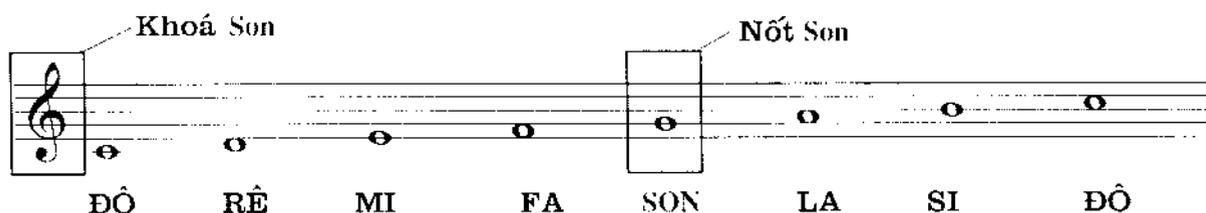
Các nốt nhạc có thể được viết trên 5 dòng nhạc, trong 4 khe nhạc, bên ngoài khuông nhạc hoặc trên các dòng kẻ phụ.

3. Khoá nhạc

Khoá nhạc là tên gọi của kí hiệu dùng để xác định độ cao quy định cho một âm nằm trên dòng hay khe. Từ âm đó ta có thể xác định vị trí các âm khác trên khuôn nhạc. Khoá nhạc thường được ghi ở đầu mỗi khuôn nhạc. Có 3 loại khoá thường dùng là: khoá Son, khoá Fa, khoá Đô. Đàn Organ dùng 2 loại khoá, đó là khoá Son và khoá Fa.

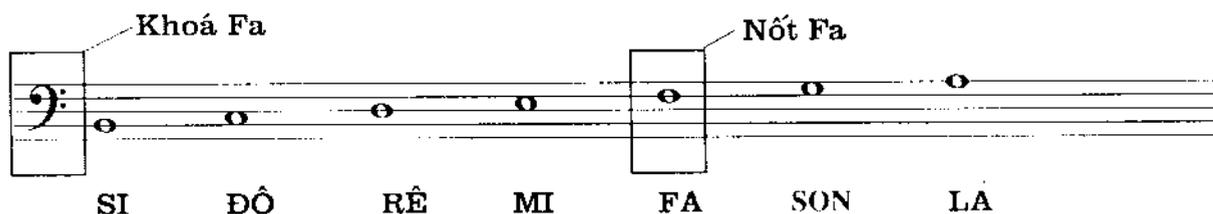
3.1. Khoá SON

Khoá SON quy định độ cao của nốt nằm trên dòng kẻ thứ hai là nốt SON, từ đó mà các nốt nhạc khác được xác định trên khoá SON.



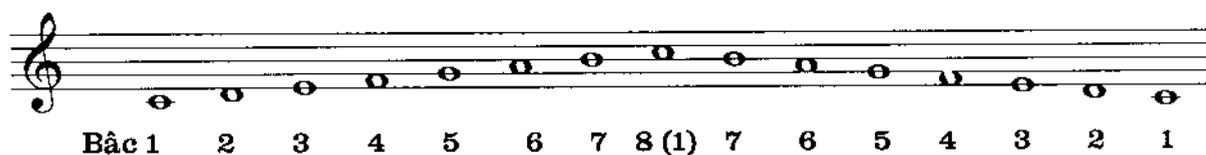
3.2. Khoá FA

Khoá FA quy định độ cao của nốt nằm trên dòng kẻ thứ tư là nốt FA. Từ đó mà các nốt nhạc khác được quy định trên khoá FA. Khoá FA dùng để ghi âm các nốt nhạc ở phần trầm trong hệ thống các nốt nhạc.



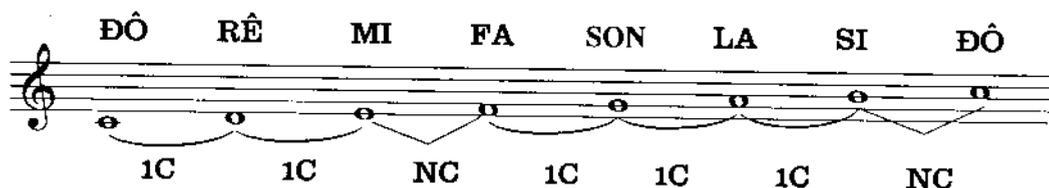
4. Thang âm

Là bảy tên nốt được sắp xếp theo thứ tự từ thấp đến cao, từ cao xuống thấp như hình bậc thang.



5. Khái niệm cung và nửa cung

Trong bảy tên nốt, khoảng cách cao độ giữa các tên nốt liền bậc không đồng đều nhau. Có khoảng cách một cung (1C), có khoảng cách ngắn hơn gọi là nửa cung (NC) hay còn gọi là bán cung.



Như vậy, khoảng cách cao độ giữa ĐÔ – RÊ; RÊ – MI; FA – SON; SON – LA; LA – SI bằng một cung. Khoảng cách cao độ của MI – FA; SI – ĐÔ bằng nửa cung.

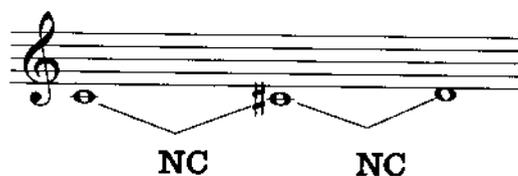
6. Dấu hoá

Dấu hoá có tác dụng biến đổi cao độ của nốt nhạc

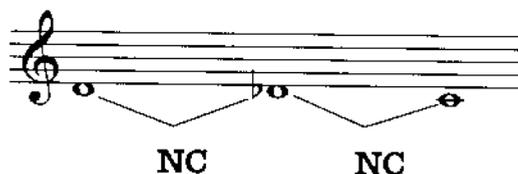
6.1 Các loại dấu hoá và tác dụng của nó

Có ba loại dấu hoá thường dùng:

- *Dấu thăng* (diese) kí hiệu là #. Dấu thăng có tác dụng nâng cao độ nốt nhạc lên nửa cung.



- *Dấu giáng* (bémol) kí hiệu là b. Dấu giáng có tác dụng hạ thấp cao độ của nốt nhạc xuống nửa cung.



- *Dấu bình* (bécarre) kí hiệu là ♮. Dấu bình có tác dụng xoá bỏ hiệu quả của dấu thăng hoặc dấu giáng và đưa nốt nhạc trở lại bình thường.

Ngoài ra còn có hai loại dấu hoá kép: (trong ca khúc ít khi xuất hiện), đó là:

- Dấu thăng kép (x): Có tác dụng nâng cao độ nốt nhạc lên một cung.
- Dấu giáng kép (bb): Có tác dụng hạ thấp cao độ nốt nhạc xuống một cung.

6.2. Vị trí và ảnh hưởng của dấu hoá

* Dấu hoá theo khoá: Được viết ở đầu mỗi khuôn nhạc, sau các khoá nhạc (còn gọi là dấu hoá cố định). Dấu hoá theo khoá có ảnh hưởng tới tất cả các nốt cùng tên với dấu hoá ở mọi tầng quãng tám. Chỉ có dấu thăng và dấu giáng mới được sử dụng làm dấu hoá theo khoá. Ví dụ:



* Dấu hoá bất thường: Không có vị trí cố định, thỉnh thoảng xuất hiện ngay trước các nốt nhạc và chỉ có ảnh hưởng trong một ô nhịp với các nốt cùng tên đứng sau nó ở cùng một quãng tám.



Cả năm loại dấu hoá: dấu thăng, dấu giáng, dấu bình, dấu thăng kép và dấu giáng kép đều được dùng làm dấu hoá bất thường.

II. TRƯỜNG ĐỘ

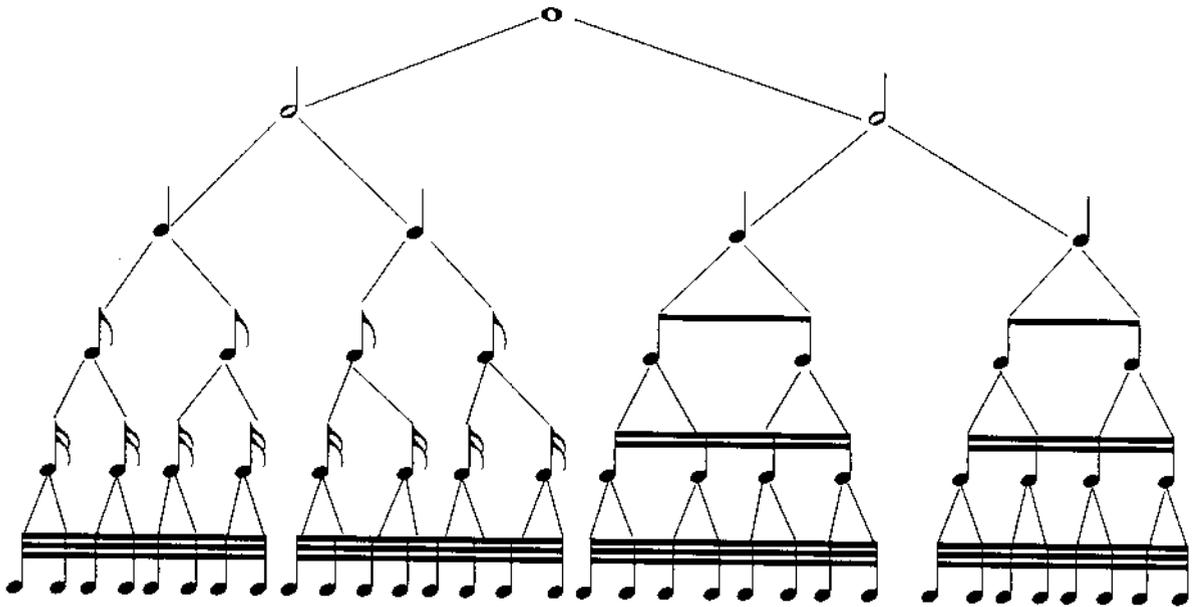
1. Trường độ

Trường độ dùng để quy định mức độ dài ngắn khác nhau của âm thanh. Có bảy dạng trường độ cơ bản, đó là:



Khi hai hay nhiều nốt đơn, nốt kép, nốt tam, nốt tứ đứng cạnh nhau, người ta có thể kết nhóm chúng lại với nhau bằng các dấu gạch ngang nối các đuôi nốt. Thường thì tổng trường độ mỗi nhóm bằng một phách.

Các dạng trường độ còn được gọi là các hình nốt. Có thể biểu thị sự tương quan về độ dài các hình nốt như sau:



2. Dấu lặng

Dấu lặng dùng để thể hiện sự ngưng nghỉ tạm thời của âm thanh.

Có bảy loại dấu lặng, thời gian ngưng nghỉ tương đương với bảy loại hình nốt, đó là:

Lãng tròn lãng trắng lãng đen lãng đơn lãng kép lãng tam lãng tứ

3. Kí hiệu bổ sung làm tăng độ dài nốt nhạc.

3.1 Dấu chấm đôi

Dấu chấm đôi để bên phải nốt nhạc hoặc dấu lặng có tác dụng làm tăng thêm một nửa độ dài sẵn có.

$\circ \cdot = \circ + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$
$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$
$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$
$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot = \text{đ} + \text{đ}$

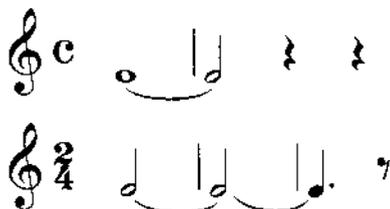
3.2. Dấu chấm đôi kép:

Dấu chấm đôi kép để bên phải nốt nhạc hoặc dấu lặng. Nó có tác dụng làm tăng thêm một nửa cộng một phần tư độ dài sẵn có.

$\circ \cdot \cdot = \circ + \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$
$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$
$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$
$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$	$\text{đ} \cdot \cdot = \text{đ} + \text{đ} + \text{đ}$

3.3. Dấu nối:

Dấu nối là một hình vòng cung nối liền các nốt có cùng cao độ đứng cạnh nhau. Dấu nối thường được sử dụng khi các nốt cùng cao độ nằm khác ô nhịp. Độ dài chung tính bằng tổng độ dài của các nốt được liên kết.



3.4. Dấu miến nhịp:

Dấu miến nhịp (còn gọi là dấu mắt ngỗng), là nửa vòng tròn ở giữa có một dấu chấm \frown . Dấu này thường được đặt ở trên nốt nhạc cho phép xử lý độ dài nốt đó tùy theo cảm xúc của người thể hiện.

III. TIẾT TẤU

1. Trọng âm

Trong sự chuyển động của âm nhạc có một số âm thanh nổi lên mạnh hơn. Những âm thanh đó gọi là trọng âm.

Những phách có trọng âm gọi là phách mạnh.

Những phách không có trọng âm gọi là phách nhẹ.

2. Ô nhịp

Từ phách mạnh này tới phách mạnh kia gọi là ô nhịp.

3. Vạch nhịp

Các ô nhịp được chia ranh giới bằng một vạch thẳng cắt ngang khuôn nhạc gọi là vạch nhịp.

Vạch nhịp đặt trước các phách mạnh.

Cuối bản nhạc hoặc đoạn nhạc có hai vạch nhịp, một nhạt, một đậm. Còn gọi là vạch nhịp kép.

Phách mạnh (Trọng âm) Phách nhẹ Phách mạnh (Trọng âm) Phách nhẹ Phách mạnh (Trọng âm) Phách nhẹ

4. Nhịp

4.1. Nhịp đơn

Nhịp đơn là loại nhịp có một trọng âm trong một ô nhịp.

- Loại hai phách: 2/2; 2/4; 2/8; 2/16...

- Loại ba phách: 3/2; 3/4; 3/8; 3/16...

4.2. Nhịp phức

Nhịp phức được hình thành do sự kết hợp của hai hoặc nhiều nhịp đơn cùng loại. Các loại nhịp phức thường gặp:

Loại nhịp: 4/2; 4/4; 4/8	Loại nhịp sáu phách: 6/4; 6/8	Loại nhịp chín phách và mười hai phách 9/8; 12/8
4/2 = 2/2 + 2/2 4/4 = 2/4 + 2/4 4/8 = 2/8 + 2/8	6/4 = 3/4 + 3/4 6/8 = 3/8 + 3/8	9/8 = 3/8 + 3/8 + 3/8 12/8 = 3/8 + 3/8 + 3/8 + 3/8

4.3. Nhịp hỗn hợp:

Nhịp hỗn hợp được hình thành do sự kết hợp các nhịp đơn khác loại. Trên thực tế, nhịp hỗn hợp ít gặp hơn các loại nhịp đơn hay nhịp phức. Ví dụ:

$5/4 = 2/4 + 3/4$	$7/4 = 2/4 + 2/4 + 3/4$ hoặc $7/4 = 3/4 + 2/4 + 2/4$
-------------------	--

BẢNG TỔNG HỢP CÁC LOẠI NHỊP THƯỜNG DÙNG

Loại nhịp	Kí hiệu khác	Số phách trong 1 ô nhịp	Giá trị của mỗi phách	Trọng âm
2/2	C	2 phách	Nốt trắng: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 \mid \overset{\text{>}}{1} 2$
2/4		2 phách	Nốt đen: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 \mid \overset{\text{>}}{1} 2$
3/4		3 phách	Nốt đen: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 3 \mid \overset{\text{>}}{1} 2 3$
4/4	C	4 phách	Nốt đen: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 \bar{3} 4 \mid \overset{\text{>}}{1} 2 \bar{3}$
2/8		2 phách	Nốt đơn: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 \mid \overset{\text{>}}{1} 2$
3/8		3 phách	Nốt đơn: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 3 \mid \overset{\text{>}}{1} 2 3$
6/8		6 phách nhỏ	Nốt đơn: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 3 \bar{4} 5 6$
		Hoặc 2 phách lớn	Nốt đen chấm đôi: 	$\overset{\text{>}}{1} 2 \mid \overset{\text{>}}{1} 2$

Giải thích những kí hiệu trong bảng:

> Phách mạnh

- Phách mạnh vừa

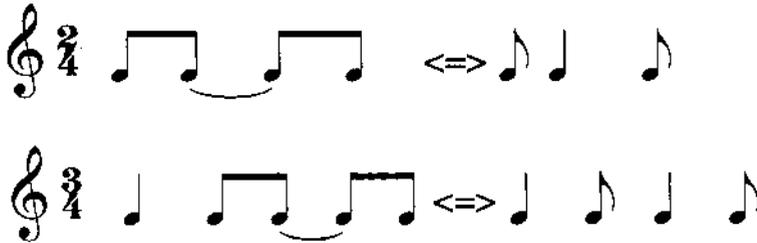
Các phách còn lại không có ký hiệu là phách nhẹ

4.4. Nhịp lấy đà

Nếu bản nhạc được bắt đầu từ phách nhẹ thì ô nhịp không đầy đủ đó gọi là nhịp lấy đà.

4.5. Đảo phách

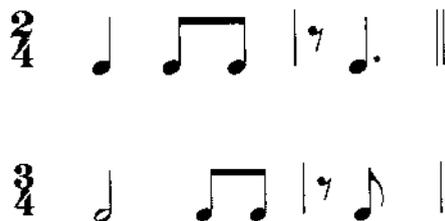
Đảo phách là hiện tượng trọng âm của tiết tấu không trùng với trọng âm của tiết nhịp. Đảo phách xuất hiện khi tiết tấu từ phách yếu được kéo dài sang phách mạnh tiếp sau làm cho trọng âm chuyển sang phách nhẹ của nhịp.



4.6. Nghịch phách

Nghịch phách là một hiện tượng tiết tấu gần giống đảo phách nhưng khác là âm thanh ở phách yếu không kéo dài sang phách mạnh mà phách mạnh đó được thay bằng dấu lặng.

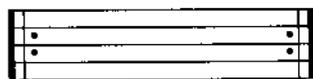
Ví dụ:



5. Dấu nhắc lại

- Dấu nhắc lại được dùng khi muốn nhắc lại một đoạn nhạc hoặc toàn bộ bản nhạc.

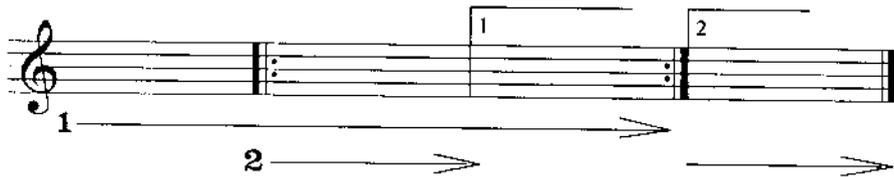
- Dấu nhắc lại được kí hiệu bằng hai vạch nhịp có dấu hai chấm đặt ở đầu và cuối đoạn nhạc cần nhắc lại:



Nếu như trong trường hợp đoạn nhạc phải quay lại từ đầu thì người ta chỉ cần dùng dấu hai chấm đặt ở cuối bản nhạc là đủ.

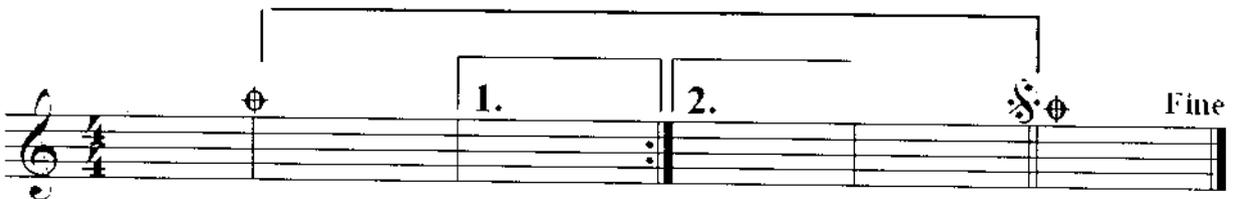


Sau khi nhắc lại, nếu muốn đoạn nhạc có sự thay đổi, người ta dùng các dấu ngoặc vuông, dưới dấu ngoặc vuông được đánh số $\boxed{1}$, $\boxed{2}$, $\boxed{3}$...điều này có nghĩa là: đoạn nhạc trong ngoặc vuông $\boxed{1}$ cho lần diễn tấu đầu, khi quay lại sẽ bỏ đoạn nhạc trong ngoặc vuông $\boxed{1}$ tiếp vào đoạn trong ngoặc vuông $\boxed{2}$ hoặc $\boxed{3}$.



Ngoài ra, người ta còn dùng dấu % (dấu Segno) để ở hai đầu của bản nhạc khi muốn nhắc lại bản nhạc đó.

Trong một số bản nhạc, chúng ta còn thấy dấu Coda (⊕) chặn ở hai đầu đoạn nhạc. Khi gặp ký hiệu này, lần đầu chúng ta đánh bình thường đến khi gặp dấu Segno (%) thì đánh nhắc lại đoạn đầu (lần thứ hai) cho tới khi gặp dấu Coda thì bỏ đoạn nhạc có dấu Coda chặn ở hai đầu để về kết.



Chúng ta còn có thể gặp các thuật ngữ âm nhạc chỉ dẫn nhắc lại sau:

- *Da capo al fine*: nghĩa là quay lại từ đầu cho đến chữ *fine* (hết)
- *Da capo al coda*: nghĩa là quay lại từ đầu cho đến đoạn *coda* (đoạn kết).

IV. QUÃNG

Trong một bản nhạc, chúng ta thường thấy giữa các nốt nhạc có khoảng cách cao độ rộng hẹp khác nhau. Khoảng cách đó gọi là quãng.

Quãng là sự kết hợp cùng một lúc hoặc liên tiếp của hai âm thanh.

Có các quãng cơ bản sau đây:

- Quãng một (còn gọi là quãng đồng âm). Ví dụ: ĐÔ - ĐÔ , RÊ - RÊ,...

- Quãng hai. Ví dụ: ĐÔ - RÊ , RÊ - MI,...

- Quãng ba. Ví dụ: ĐÔ - MI , MI - SON,...

- Quãng bốn. Ví dụ: ĐÔ - FA , FA - SI,...

- Quãng năm. Ví dụ: ĐÔ 1 - SON 1, SON 1 - RÊ 2,...

- Quãng sáu. Ví dụ: ĐÔ 1 - LA 2, LA 2 - FA 2,...

- Quãng bảy. Ví dụ: ĐÔ 1 - SI 1, SI 1 - LA 2,...

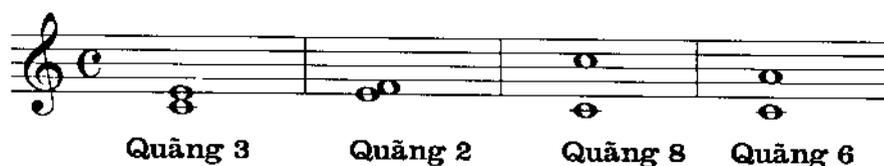
- Quãng tám. Ví dụ: ĐÔ 1 - ĐÔ 2, ĐÔ 2 - ĐÔ 3,...

A musical staff with a treble clef, divided into eight measures. Each measure contains two notes representing an interval. Above each measure is a label: 'Bậc I', 'Bậc II', 'Bậc III', 'Bậc IV', 'Bậc V', 'Bậc VI', 'Bậc VII', and 'Bậc VIII (Bậc I)'. Below each measure is a label: 'Quãng một', 'Quãng hai', 'Quãng ba', 'Quãng bốn', 'Quãng năm', 'Quãng sáu', 'Quãng bảy', and 'Quãng tám'. The notes are placed on the staff lines to illustrate the intervals: unison (two notes on the same line), second (one on a line, one on the next space), third (one on a line, one on the next space), fourth (one on a line, one on the next line), fifth (one on a line, one on the next space), sixth (one on a line, one on the next line), seventh (one on a line, one on the next space), and octave (one on a line, one on the same line two octaves higher).

1. Quãng hoà thanh

Hai âm thanh phát ra cùng một lúc tạo thành quãng hoà thanh.

Ví dụ:



2. Quãng giai điệu

Hai âm thanh phát ra lần lượt nối tiếp nhau tạo thành quãng giai điệu.

Ví dụ:



3. Quãng thuận

Quãng thuận là quãng khi vang lên nghe hài hoà, êm tai. Ví dụ:



4. Quãng nghịch

Quãng nghịch là quãng khi vang lên nghe gay gắt, chói tai.

Ví dụ:



V. ĐIỀU THỨC – GIỌNG – GAM

1. Âm chủ

Trong một tác phẩm âm nhạc, chúng ta nhận thấy có một số âm gây cảm giác ổn định, một số âm lại gây cảm giác không ổn định và có trạng thái hút dẫn về âm ổn định.

Trong các âm ổn định có một âm ổn định hơn cả, nó như điểm tựa chủ yếu cho các âm khác. Âm ổn định này gọi là âm chủ.

Ví dụ: Khi bản nhạc viết ở giọng ĐÔ trưởng hoặc ĐÔ thứ thì âm ĐÔ là âm chủ. Nếu bản nhạc viết ở giọng MI trưởng hoặc MI thứ thì âm MI là âm chủ,...

2. Điều thức

Hệ thống các mối tương quan giữa các âm ổn định và không ổn định được gọi là điều thức.

Có hai loại điều thức cơ bản là: Điều trưởng và điều thứ.

- Điều trưởng có ba dạng: Trưởng tự nhiên, trưởng hoà thanh và trưởng giai điệu.

- Điều thứ cũng có ba dạng: Thứ tự nhiên, thứ hoà thanh và thứ giai điệu.

a. Điều trưởng tự nhiên:

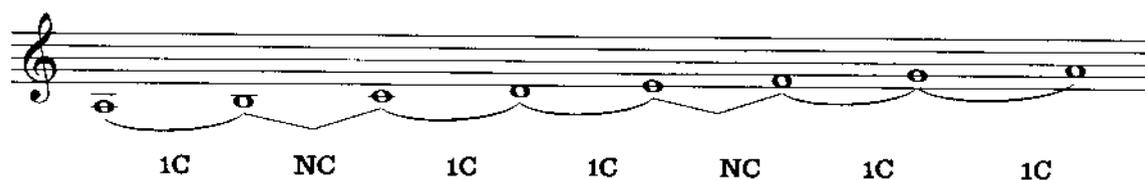
Điều trưởng tự nhiên có cấu tạo các quãng như sau:



1 cung - 1 cung - Nửa cung - 1 cung - 1 cung - 1 cung - nửa cung

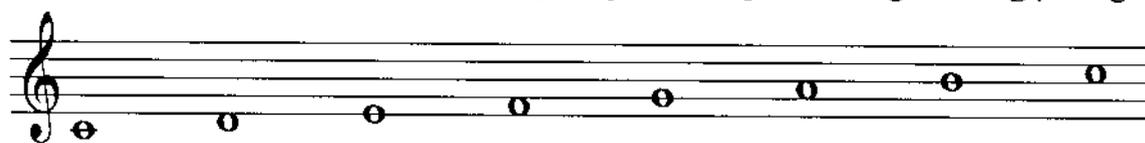
Viết tắt là 1C 1C NC 1C 1C 1C NC

b. Điệu thứ tự nhiên:



3. Gam

Sự sắp xếp các âm thanh của điệu thức theo thứ tự độ cao (bắt đầu từ âm chủ này tới âm chủ ở quãng tám tiếp theo) người ta gọi là gam.



4. Giọng

Giọng là độ cao mà trên đó người ta sắp xếp các bậc của điệu thức.

Ví dụ:

- Điệu trưởng xây dựng trên âm ĐÔ gọi là giọng ĐÔ trưởng, kí hiệu là C - dur.

- Điệu thứ xây dựng trên âm LA gọi là giọng LA thứ, kí hiệu là a - moll.

Cấu tạo các quãng của giọng ĐÔ trưởng tự nhiên và LA thứ tự nhiên có thể tạm gọi là một công thức để dựa vào đó chúng ta xây dựng nên các giọng trưởng và thứ tự nhiên khác. Công thức đó như sau:

+ Trưởng tự nhiên: 1C – 1C – NC – 1C – 1C – 1C- NC

+ Thứ tự nhiên: 1C – NC – 1C – 1C- NC – 1C – 1C

Dựa vào công thức trên, từ một âm bất kỳ chúng ta có thể xây dựng nên một giọng trưởng hoặc thứ tự nhiên. Trên cơ sở này mà các dấu hoá theo khoá (dấu hoá cố định) xuất hiện, trong đó một số giọng chỉ có các

dấu thăng, một số giọng chỉ có các dấu giáng. Do đó, chia làm các hệ thống sau:

- Giọng trưởng có dấu thăng
- Giọng trưởng có dấu giáng
- Giọng thứ có dấu thăng
- Giọng thứ có dấu giáng

4.1. Giọng trưởng có dấu thăng:

SON
trưởng
(G - dur)

1C 1C NC 1C 1C 1C NC

RÊ trưởng
(D - dur)

1C 1C NC 1C 1C 1C NC

LA trưởng
(A - dur)

1C 1C NC 1C 1C 1C NC

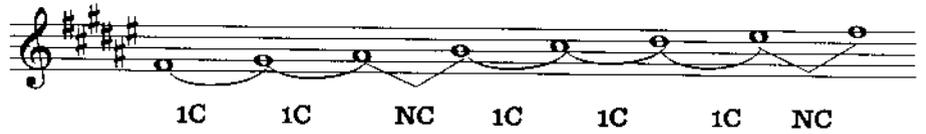
MI trưởng
(E - dur)

1C 1C NC 1C 1C 1C NC

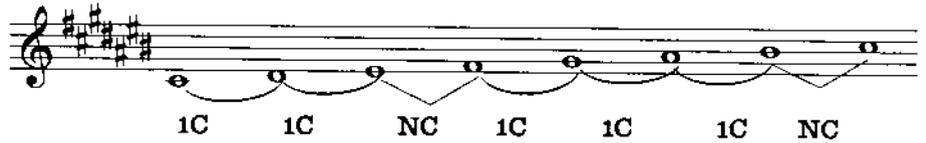
SÍ trưởng
(B - dur)

1C 1C NC 1C 1C 1C NC

FA thăng
trưởng
(F# - dur)

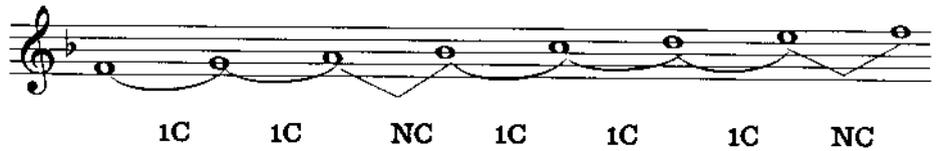


ĐÔ thăng
trưởng
(C# - dur)

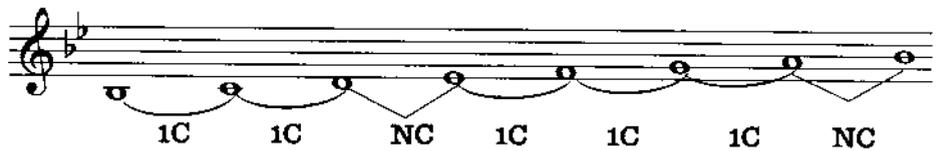


4.2. Giọng trưởng có dấu giáng

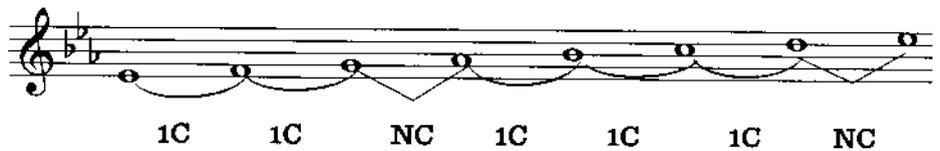
FA trưởng
(F - dur)



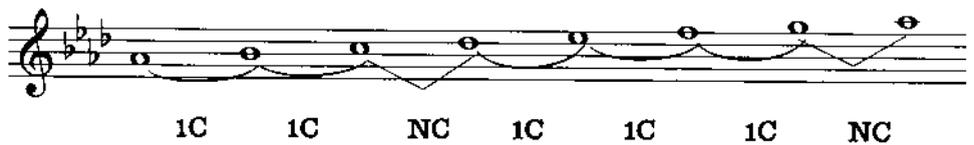
SI giáng
trưởng
(Bb - dur)



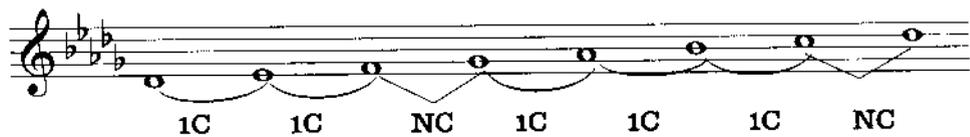
MI giáng
trưởng
(Eb - dur)



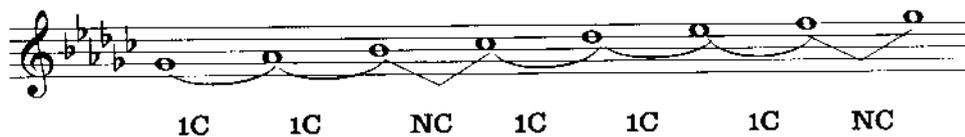
LA giáng
trưởng
(Ab - dur)



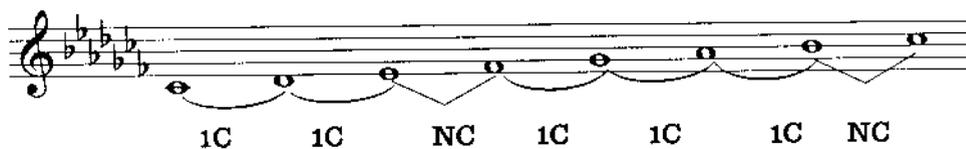
RÊ giáng
trưởng
(Db - dur)



SON giáng
trưởng
(Gb - dur)

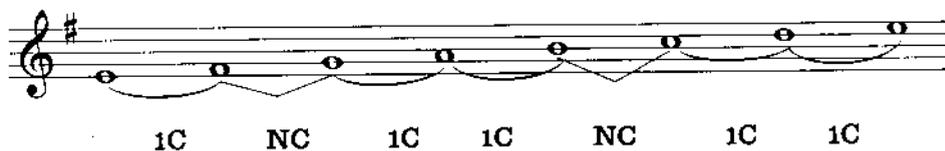


ĐÔ giáng
trưởng
(Cb - dur)

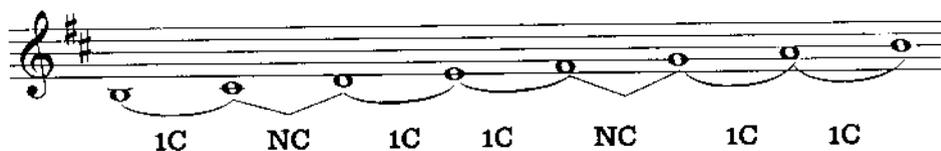


4.3. Giọng thứ có dấu thăng

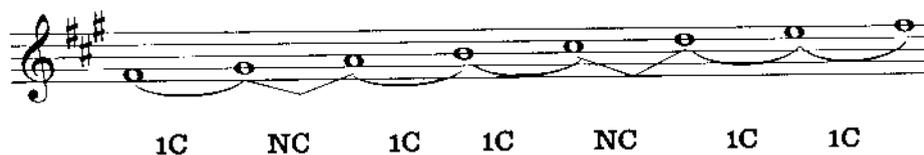
MI thứ
(e - moll)



SI thứ
(b - moll)



FA thăng thứ
(f# - moll)



ĐÔ thăng thứ
(c # - moll)

1C NC 1C 1C NC 1C 1C

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). The scale consists of seven notes: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, and C5. Each note is marked with a fingering: 1C, NC, 1C, 1C, NC, 1C, and 1C. The notes are connected by a series of slurs and ties.

SON thăng thứ
(g # - moll)

1C NC 1C 1C NC 1C 1C

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of three sharps (F#, C#, and G#). The scale consists of seven notes: E4, F#4, G#4, A4, B4, C5, and D5. Each note is marked with a fingering: 1C, NC, 1C, 1C, NC, 1C, and 1C. The notes are connected by a series of slurs and ties.

RÊ thăng thứ
(g # - moll)

1C NC 1C 1C NC 1C 1C

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of four sharps (F#, C#, G#, and D#). The scale consists of seven notes: F#4, G#4, A4, B4, C5, D5, and E5. Each note is marked with a fingering: 1C, NC, 1C, 1C, NC, 1C, and 1C. The notes are connected by a series of slurs and ties.

LA thăng thứ
(a # - moll)

1C NC 1C 1C NC 1C 1C

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The scale consists of seven notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, and F#5. Each note is marked with a fingering: 1C, NC, 1C, 1C, NC, 1C, and 1C. The notes are connected by a series of slurs and ties.

4.4. Giọng thứ có dấu giáng

RÊ thứ
(d - moll)

1C NC 1C 1C NC 1C 1C

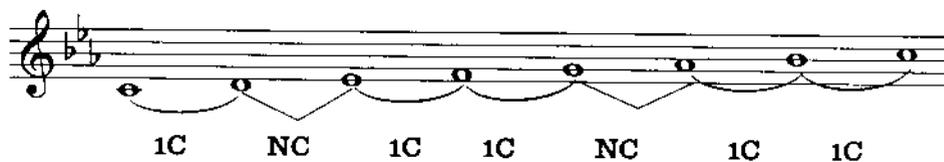
The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of one flat (Bb). The scale consists of seven notes: D4, E4, F4, G4, A4, Bb4, and C5. Each note is marked with a fingering: 1C, NC, 1C, 1C, NC, 1C, and 1C. The notes are connected by a series of slurs and ties.

SON thứ
(g - moll)

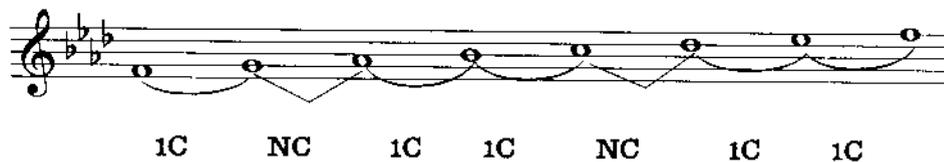
1C NC 1C 1C NC 1C 1C

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of two flats (Bb and Eb). The scale consists of seven notes: E4, F4, G4, A4, Bb4, C5, and D5. Each note is marked with a fingering: 1C, NC, 1C, 1C, NC, 1C, and 1C. The notes are connected by a series of slurs and ties.

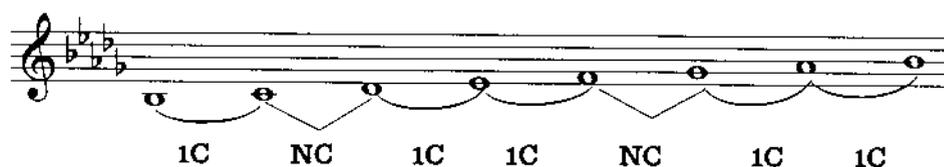
ĐỒ thứ
(c - moll)



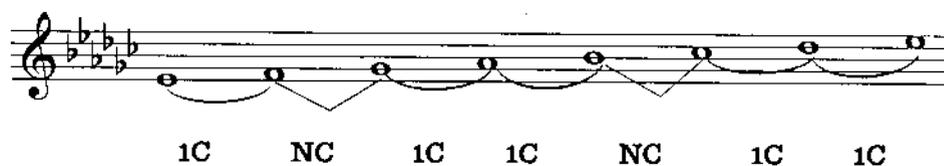
FA thứ
(f - moll)



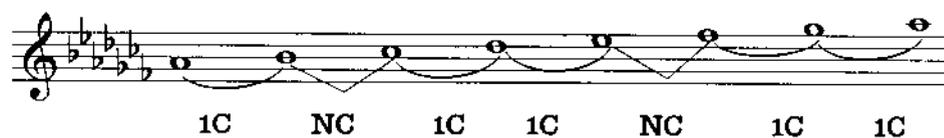
SI giáng thứ
(bb - moll)



MI giáng thứ
(eb - moll)

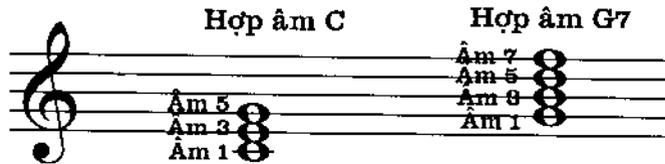


LA giáng thứ
(a - moll)



VI. HỢP ÂM

Trong nhạc nhẹ, sự kết hợp cùng một lúc ba âm thanh trở lên theo một quy luật nhất định gọi là hợp âm. Ví dụ:



Trong ví dụ trên chúng ta thấy hợp âm ĐÔ trưởng (C) tạo nên bởi ba âm: ĐÔ - MI - SON. Âm ĐÔ gọi là âm 1 (âm gốc). Âm MI gọi là âm 3 vì nó cách âm ĐÔ (âm 1) một quãng ba. Âm SON gọi là âm 5 vì nó cách âm ĐÔ (âm 1) một quãng năm. Tương tự chúng ta thấy hợp âm SON bảy (G7) tạo nên bởi bốn âm: SON - SI - RÊ - FA. Các âm SON - SI - RÊ gọi là âm 1, 3, 5 riêng FA gọi là âm 7 vì nó cách âm SON (âm 1) một quãng bảy.

Trong phạm vi cuốn sách này, chúng tôi sẽ hướng dẫn các em xây dựng các hợp âm ba trưởng, hợp âm ba thứ, hợp âm bảy cùng các thể đảo của nó.

1. Hợp âm ba trưởng

Hợp âm ba trưởng vang lên nghe sáng sủa, lạc quan, ký hiệu bằng chữ cái in hoa. Hợp âm ba trưởng kết hợp cùng một lúc ba âm trong đó khoảng cách giữa âm 1 và âm 3 bằng hai cung (2C), giữa âm 3 và âm 5 bằng một cung rưỡi (1,5C). Có thể tạm viết thành công thức sau:

$$\text{Hợp âm trưởng} = 2C + 1,5C$$

Ví dụ: Từ âm La ta xây dựng hợp âm La trưởng.

Am 5, Am 3, Am 1
1 cung rưỡi
2 cung

Hợp âm ba trưởng có hai thể đảo:

+ *Thể đảo 1*: Âm gốc (âm 1) của hợp âm chuyển lên một quãng tám, âm 3 trở thành âm thấp nhất.

Am 1 (Âm gốc)
Am 5
Am 3

5 3 1

+ *Thể đảo 2*: Âm 1 và âm 3 chuyển lên một quãng tám, âm 5 trở thành âm thấp nhất.

Am 3
Am 1
Am 5

5 2 1

2. Hợp âm ba thứ

Hợp âm ba thứ có màu sắc dịu dàng, pha chút buồn, được ký hiệu bằng chữ cái in hoa bên cạnh chữ “m” in thường. Hợp âm ba thứ kết hợp cùng một lúc ba âm thanh xếp chồng theo quãng ba, trong đó khoảng cách giữa âm 1 và âm 3 bằng một cung rưỡi, âm 3 và âm 5 bằng hai cung. Có thể tạm viết bằng công thức sau:

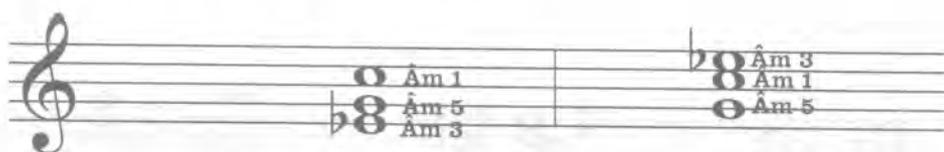
$$\text{Hợp âm thứ} = 1,5C + 2C$$

Ví dụ: Từ hợp âm Đô ta xây dựng hợp âm Đô thứ (Cm).

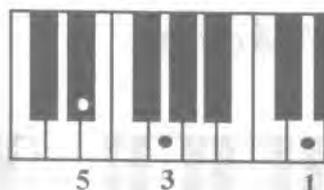
Am 1
Am 3
Am 5
2 cung
1,5 cung

5 3 1

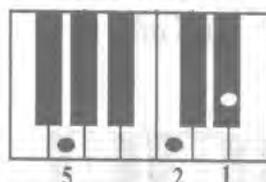
Hợp âm ba thứ có hai thể đảo:



Thể đảo 1



Thể đảo 2

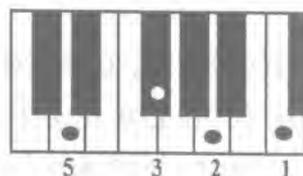
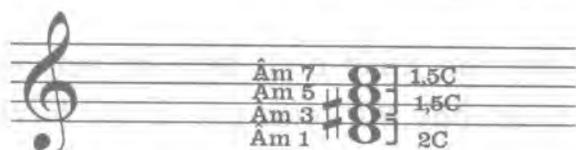


3. Hợp âm bảy

Hợp âm bảy vang lên nghe hơi kịch tính, cần được giải quyết, nó được ký hiệu bằng chữ cái in hoa bên cạnh số 7. Hợp âm bảy còn gọi là hợp âm *bảy trưởng thứ*, hay *bảy át*. Hợp âm bảy kết hợp cùng một lúc bốn âm thanh xếp chồng theo quãng 3 trong đó khoảng cách giữa âm 1 và âm 3 bằng hai cung; âm 3 và âm 5 bằng một cung rưỡi; âm 5 và âm 7 bằng một cung rưỡi. Có thể tạm viết bằng công thức sau:

$$\text{Hợp âm bảy} = 2C + 1,5C + 1,5C$$

Ví dụ: Từ âm Rê ta xây dựng hợp âm Rê bảy (D7).



Hợp âm bảy có ba thể đảo:

Thể đảo 1: Âm 1 chuyển lên một quãng tám, âm 3 trở thành âm thấp nhất.

Thể đảo 2: Âm 1 và âm 3 chuyển lên một quãng tám, âm 5 trở thành âm thấp nhất.

Thế đảo 3: âm 1, âm 3, âm 5 chuyển lên một quãng tám, âm 7 trở thành âm thấp nhất.

Thế đảo 1 Thế đảo 2 Thế đảo 3

5 4 2 1

5 3 2 1

5 3 1

Khi bấm hợp âm bảy trên đàn Organ ở chế độ Finger (ngón kép) chúng ta có thể bỏ bớt âm 5 vẫn cho hiệu quả như khi ta bấm đủ 4 nốt.

Ví dụ: Bấm hợp âm G7

Bấm đủ 4 nốt Bỏ âm 5

Ngoài ra, còn có nhiều loại hợp âm khác như: hợp âm *bảy trưởng* (còn gọi là *bảy ma-zơ*), hợp âm *bảy thứ* (còn gọi là *thứ bảy*), hợp âm *ba tăng*, hợp âm *ba giảm*, hợp âm *bảy giảm*, hợp âm *bốn treo*, hợp âm *sáu treo*,...

VII. CÁC SẮC THÁI BIỂU DIỄN

1. Các cách biểu diễn

1.1. *Legato*:

Có nghĩa là liền tiếng. Kí hiệu của cách diễn này là một vòng cung nối liền các nốt cần liền tiếng. Chúng ta không nên nhầm với dấu nối giữa các âm cùng cao độ để tăng thêm độ dài của âm.

1.2. *Staccto*:

Có nghĩa là ngắt tiếng. Kí hiệu của cách diễn này là các dấu chấm đặt trên đầu hoặc dưới nốt nhạc. Chúng ta cũng không nên nhầm với dấu chấm đôi nằm bên phải nốt nhạc để tăng độ dài.

2. Nhịp độ

Nhịp độ là tốc độ quy định cho một tác phẩm. Với các tác phẩm thanh nhạc, khí nhạc phương Tây, người ta thường dùng chủ yếu bằng tiếng Ý ghi trên đầu mỗi bản nhạc hoặc đoạn nhạc. Với các ca khúc Việt Nam, nhất là các bài hát thiếu nhi, các tác giả thường ghi bằng tiếng Việt trên đầu bản nhạc. Trong phạm vi cuốn sách này, chúng tôi giới thiệu một số nhịp độ phổ biến để các em tham khảo. Nhịp độ được chia làm ba nhóm chính:

2.1. *Nhịp độ chậm*

Lento	Chậm rãi
Adagio	Chậm

2.2. Nhịp độ vừa

Andante	Chậm vừa
Andantino	Hơi chậm
Moderato	Vừa phải

2.3. Nhịp độ nhanh

Allegro	Nhanh
Vivace	Rất nhộn nhịp
Presto	Rất nhanh

Để có sức truyền cảm hơn trong khi biểu diễn các tác phẩm người ta còn dùng các kí hiệu để dẫn dắt như:

Tiếng Ý	Viết tắt	Ý nghĩa
Rallentando	Rall	Chậm lại
Ritenuito	Rit	Hãm lại, ghìm lại
Accelerando	Accel	Nhanh dần
A tempo	AT ^o	Trở về tốc độ cũ

3. Cường độ

Cường độ hiểu là độ mạnh nhẹ của âm nhạc. Trong các bản nhạc cổ điển, độ mạnh, nhẹ thường được các tác giả quy định cho từng đoạn nhạc, thậm chí tinh tế đến từng nốt nhạc. Để thể hiện sắc thái mạnh nhẹ trong tác phẩm người ta dùng các kí hiệu sau đây:

a) Độ mạnh nhẹ ít thay đổi

Tiếng Ý	Viết tắt là	Ý nghĩa
Forte	<i>f</i>	To , mạnh
Mezzoforte	<i>mf</i>	Hơi to, hơi mạnh
Fortissimo	<i>ff</i>	Rất to, rất mạnh
Piano	<i>P</i>	Nhỏ, êm
Mezzo piano	<i>mp</i>	Hơi nhỏ, hơi êm
Pianissimo	<i>pp</i>	Rất nhỏ, rất êm
Dolce		Dịu, nhẹ, êm

b) Độ mạnh nhẹ thay đổi dần

Tiếng Ý	Viết tắt	Ý nghĩa
Crescendo	Cresc	To lên
Poco a poco crescendo	Poco cresc	To dần lên
Poco a a poco diminuedo	Poco dim	Nhỏ dần đi
Piu forte	Piu <i>f</i>	To hơn

4. Nốt hoa mỹ

Nốt hoa mỹ là những âm hình giai điệu bổ sung, tô điểm cho các âm chính.

Nốt hoa mỹ còn được gọi là nốt trang trí hoặc âm tô điểm. Độ dài của nốt hoa mỹ rất ngắn và không được tính vào tổng số phách của ô nhịp.

Trong âm nhạc cổ điển, có nhiều dạng tô điểm như: nốt dựa, âm vỗ, láy chùm, láy rên.

Trong phạm vi cuốn sách này, chúng tôi chỉ giới thiệu dạng hoa mỹ hay dùng trong các ca khúc nhạc nhẹ, đó là những nốt hoa mỹ viết rất nhỏ, có đuôi quay lên, có một gạch chéo cắt ngang và nối với nốt nhạc chính bằng dấu luyện.

Ví dụ:



PHỤ LỤC GAM SON TRƯỜNG

Musical score for 'PHỤ LỤC GAM SON TRƯỜNG' in G major (one sharp). The score consists of three staves. The first two staves show a melodic line with fingerings (1-5) and slurs. The third staff shows a bass line with chords and fingerings (1-5).

MI THỨ HÒA THANH

Musical score for 'MI THỨ HÒA THANH' in G major (one sharp). The score consists of three staves. The first two staves show a melodic line with fingerings (1-5) and slurs. The third staff shows a bass line with chords and fingerings (1-5).

RÊ TRƯỞNG

Musical score for 'RÊ TRƯỞNG' in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The score consists of three staves. The first two staves contain a melodic line with various fingering numbers (1, 2, 3, 4, 5) written above and below the notes. The third staff contains a bass line with vertical strings of notes and corresponding fingering numbers (1, 2, 3, 4, 5) written vertically to the left of the staff.

SI THỨ HOÀ THANH

Musical score for 'SI THỨ HOÀ THANH' in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The score consists of three staves. The first two staves contain a melodic line with various fingering numbers (1, 2, 3, 4, 5) written above and below the notes. The third staff contains a bass line with vertical strings of notes and corresponding fingering numbers (1, 2, 3, 4, 5) written vertically to the left of the staff.

LA TRƯỞNG

Musical score for 'LA TRƯỞNG' in G major (one sharp). The score consists of three staves. The first two staves show a melodic line with fingerings: 1 3 1 4 3 1 5. The third staff shows a bass line with fingerings: 3 1 4 1 1 3 1. The bottom staff contains three chords with fingerings: 5 3 1, 5 2 1, and 5 3 1.

FA THĂNG THỨ HOÀ THANH

Musical score for 'FA THĂNG THỨ HOÀ THANH' in G major (one sharp). The score consists of three staves. The first two staves show a melodic line with fingerings: 2 3 1 2 3 1 2 3 4 1 2 3 1 2 3 2. The third staff shows a bass line with fingerings: 4 3 2 1 3 2 1 4 3 2 1 3 2 1 3 2. The bottom staff contains three chords with fingerings: 5 3 1, 5 2 1, and 5 3 1.

MI TRƯỜNG

Musical score for 'MI TRƯỜNG' in treble clef, key of D major (F#, C#, G#). The score consists of three staves. The first two staves contain a melodic line with various fingerings indicated by numbers 1-5. The third staff contains a bass line with chords and fingerings.

ĐÔ THĂNG THỨ HOÀ THANH

Musical score for 'ĐÔ THĂNG THỨ HOÀ THANH' in treble clef, key of D major (F#, C#, G#). The score consists of three staves. The first two staves contain a melodic line with various fingerings indicated by numbers 1-5. The third staff contains a bass line with chords and fingerings.

FA TRƯỞNG

Musical score for 'FA TRƯỞNG' in G major, 4/4 time. The score consists of three staves. The first two staves are the melody, and the third is the bass line. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. The bass line uses slash notation for chords.

Melody (Staff 1): G4 (1), A4 (2), B4 (3), C5 (4), B4 (1), A4 (2), G4 (3), F#4 (4), E4 (1), D4 (2), C4 (3), B3 (4), A3 (1), G3 (2), F#3 (3), E3 (4).

Melody (Staff 2): D4 (1), C4 (2), B3 (3), A3 (4), G3 (1), F#3 (2), E3 (3), D4 (4), C4 (1), B3 (2), A3 (3), G3 (4), F#3 (1), E3 (2), D3 (3), C3 (4), B2 (1), A2 (2), G2 (3), F#2 (4).

Bass Line (Staff 3): G2 (1), B1 (3), D1 (5), G2 (1), B1 (3), D1 (5).

RÊ THỨ HOÀ THANH

Musical score for 'RÊ THỨ HOÀ THANH' in D major, 4/4 time. The score consists of three staves. The first two staves are the melody, and the third is the bass line. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. The bass line uses slash notation for chords.

Melody (Staff 1): D4 (1), E4 (2), F#4 (3), G4 (4), F#4 (1), E4 (2), D4 (3), C#4 (4), B3 (1), A3 (2), G3 (3), F#3 (4), E3 (1), D3 (2), C#3 (3), B2 (4).

Melody (Staff 2): G3 (3), F#3 (2), E3 (1), D3 (3), C#3 (2), B2 (1), A2 (4), G2 (3), F#2 (2), E2 (1), D2 (3), C#2 (2), B1 (1), A1 (3), G1 (2), F#1 (4).

Bass Line (Staff 3): D2 (1), F#1 (3), A1 (5), D2 (1), F#1 (3), A1 (5).

SI GIẢNG TRƯỞNG

Musical score for 'SI GIẢNG TRƯỞNG' in G major, 2/4 time. The score consists of three staves. The first two staves contain a single melodic line with fingerings (1-5) written above the notes. The third staff contains a bass line with chords and fingerings (1-5) written below the notes.

SON THỨ HOÀ THANH

Musical score for 'SON THỨ HOÀ THANH' in G major, 2/4 time. The score consists of three staves. The first two staves contain a single melodic line with fingerings (1-5) written above the notes. The third staff contains a bass line with chords and fingerings (1-5) written below the notes.

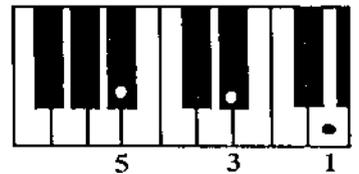
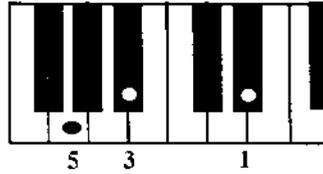
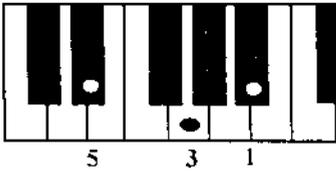
MI GIÁNG TRƯỜNG

Musical score for 'MI GIÁNG TRƯỜNG' in G major, 2/4 time. The score consists of three staves. The first two staves contain a single melodic line with fingerings (1-4) and slurs. The third staff contains a bass line with chords and fingerings (1-5).

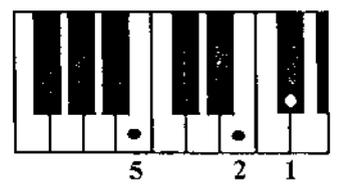
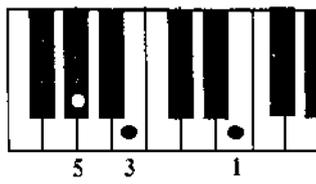
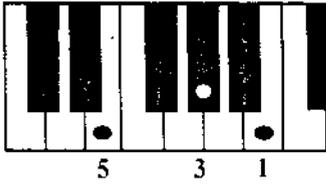
ĐÔ THỨ HOÀ THANH

Musical score for 'ĐÔ THỨ HOÀ THANH' in D major, 2/4 time. The score consists of three staves. The first two staves contain a single melodic line with fingerings (1-5) and slurs. The third staff contains a bass line with chords and fingerings (1-5).

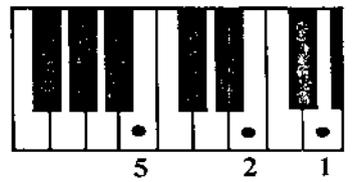
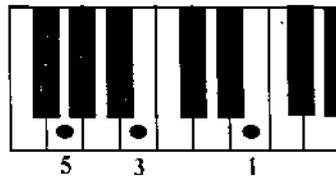
Hợp âm D# (E^b)



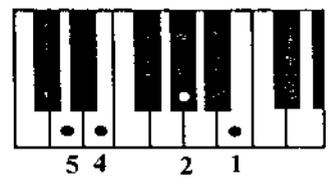
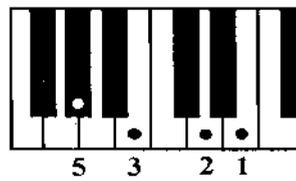
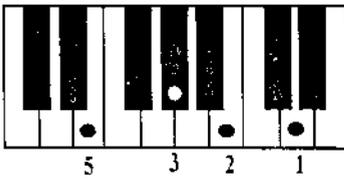
Hợp âm E



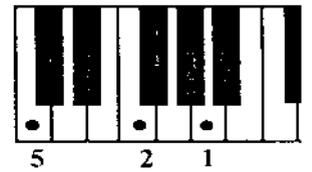
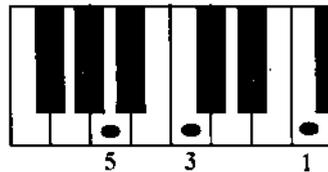
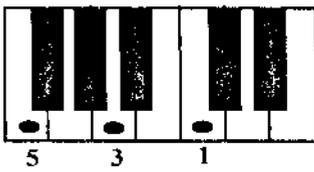
Hợp âm Em



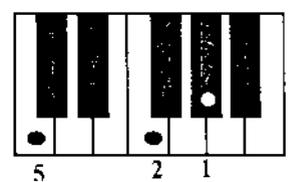
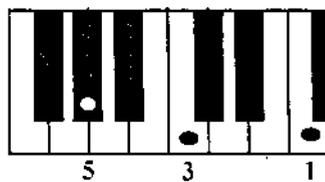
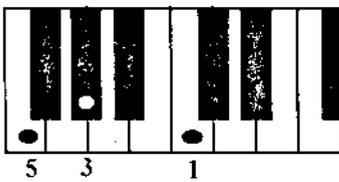
Hợp âm E7



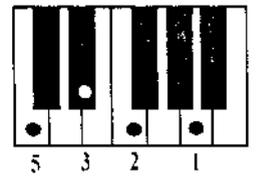
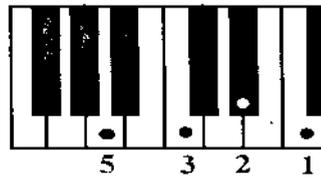
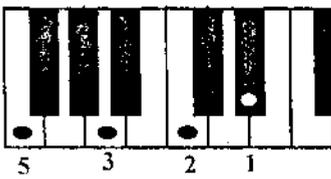
Hợp âm F



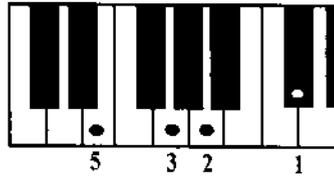
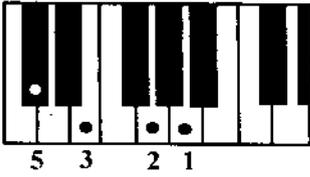
Hợp âm Fm



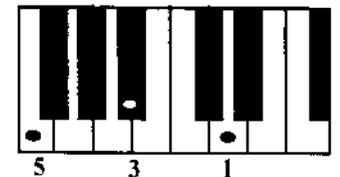
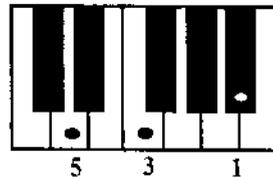
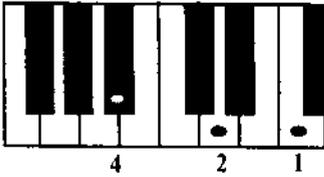
Hợp âm F7



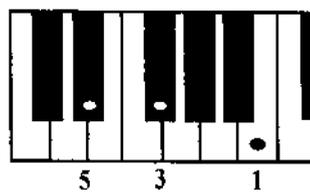
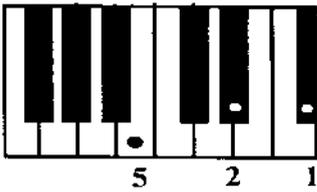
Hợp âm A7



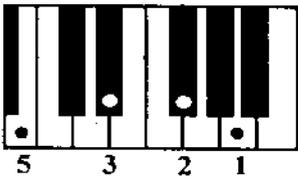
Hợp âm B^b



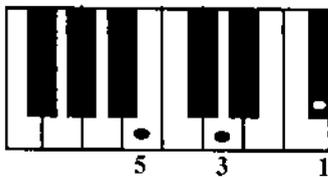
Hợp âm B



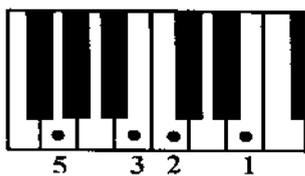
Hợp âm B7



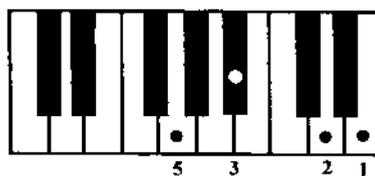
Hợp âm Bm



Hợp âm CM⁷(Cmaj⁷)



Hợp âm Gm⁶



Hợp âm Asus⁴



MỤC LỤC

	Trang
<i>Lời giới thiệu</i>	3
<i>Lời tác giả</i>	5
Bài 1 Làm quen với phím đàn và tên các nốt	6
Bài 2 Thang âm và khuôn nhạc	9
Bài 3 Khoá Son và bảy nốt nhạc	15
Bài 4 Trường độ và dấu lặng	18
Bài 5 Một số chỉ dẫn khi tập đàn	23
Bài 6 Trọng âm – Ô nhịp – Vạch nhịp – Nhịp 2/4	29
Bài 7 Cách ghi nhớ vị trí nốt nhạc	33
Bài 8 Cách bấm hợp âm phân đệm chế độ Single Finger (ngón đơn)	38
Bài 9 Nhịp 4/4	45
Bài 10 Hình nốt móc đơn và dấu lặng đơn	49
Bài 11 Quãng tám – Dấu chấm đôi	53
Bài 12 Cách bấm hợp âm phân đệm ở chế độ Finger (ngón kép)	58
Bài 13 Một số nốt nhạc ở phần trầm của khoá Son	63
Bài 14 Kỹ thuật bấm rộng – bấm hẹp – Dấu nhắc lại	68
Bài 15 Nhịp lấy đà – Nhịp 3/4	74
Bài 16 Kỹ thuật luôn ngón – vắt ngón	77
Bài 17 Kỹ thuật legato và ứng dụng trong chạy gam Đô trưởng (C - dur)	83
Bài 18 Hình nốt kép – Nhịp 2/8 – Nhịp 3/8 – Nhịp 6/8	86
Bài 19 Tập chạy gam Đô trưởng (C - dur) âm hình móc giạt	92
Bài 20 Dấu hoá	95
Bài 21 Tập chạy gam La thứ hoà thanh (a - moll)	101
Bài 22 Tập chạy gam Son trưởng (G - dur)	104
Bài 23 Tập chạy gam Mi thứ hoà thanh (e - moll)	107
Bài 24 Tập chạy gam Rê trưởng (D - dur)	111
Bài 25 Tập chạy gam Fa trưởng (F - dur)	115
Bài 26 Tập chạy gam Rê thứ hoà thanh (d - moll)	119
Bài 27 Tập chạy gam Si giáng trưởng (B - dur)	123

MỘT SỐ TÁC PHẨM DÙNG ĐỂ BỔ SUNG, THAY THẾ

Hai chú cún con	Cù Minh Nhật	128
Bài ca đi học	Phan Trần Bảng	130
Vì sao chim hay hát	Hà Hải	132
Cho tôi đi làm mưa với	Hoàng Hà	134
Sóng Đa - nuyíp	Ivannovici	136
Chị ong nâu và em bé	Tân Huyền	138
Chú voi con ở bản Đôn	Phạm Tuyên	140
Bà Còng đi chợ	Phạm Tuyên – <i>Lời: ca dao cổ</i>	142
Tia nắng hạt mưa	Khánh Vinh – <i>Lời: Thơ Lệ Bình</i>	144
Đi cấy	Dân ca Thanh Hóa	146
Trống cơm	Dân ca quan họ Bắc Ninh	148

MỘT SỐ TÁC PHẨM PHỐI ÂM HAI BÈ- BA BÈ

Cái Bống	Phan Trần Bảng	152
Đàn gà trong sân	<i>Nhạc Pháp</i>	154
Con chim non	<i>Nhạc Pháp</i>	156
Serenade	Frank Schubert	158
Tạm biệt búp bê	Hoành Thông	160
Bóng hồng, bóng xanh	Duy Quang	162

PHẦN LÝ THUYẾT TỔNG HỢP

I. Cao độ	165
II. Trường độ	169
III. Tiết tấu	171
IV. Quãng	176
V. Điệu thức – giọng - gam	178
VI. Hợp âm	185
VII. Các sắc thái biểu diễn	189

PHỤ LỤC – BẢNG GAM VÀ HỢP ÂM	193
------------------------------	-----

PHÂN CD QUÀ TẶNG

1	Con chim ri	Bài hát thiếu nhi	43
2	Đàn gà con	Nhạc Pháp	47
3	Sắp đến Tết rồi	Hoàng Vân	51
4	Hướng tới niềm vui	Beethoven	56
5	Con chim non	Lý Trọng	61
6	Tập đếm	Hoàng Công Sứ	66
7	Chú mèo con	Nguyễn Đức Toàn	71
8	Happy birthday	Nhạc ngoại quốc	75
9	Cho con	Phạm Trọng Cầu	80
10	Những bông hoa-những bài ca	Hoàng Long	84
11	Chỉ có một trên đời	Trương Quang Lục	89
12	Đội kèn tí hon	Phan Huỳnh Điểu	93
13	Khát vọng mùa xuân	Mozart	98
14	Mariage d'amour	Paul de Senneville	102
15	Bắc kim thang	Dân ca Nam Bộ	104
16	Em là chim câu trắng	Trần Ngọc	108
17	Bàn tay mẹ	Bùi Đình Thảo	112
18	Reo vang bình minh	Lưu Hữu Phước	116
19	Cánh én tuổi thơ	Phạm Tuyên	120
20	Ngày đầu tiên đi học	Nguyễn Ngọc Thiện	124
21	Hai chú cún con	Cù Minh Nhật	128
22	Bài ca đi học	Phan Trần Bảng	130
23	Vì sao chim hay hát	Hà Hải	132
24	Cho tôi đi làm mưa với	Hoàng Hà	134
25	Sóng Danuyp	Ivannovici	136
26	Chi ong nâu và em bé	Tân Huyền	138
27	Chú voi con ở Bản Đôn	Phạm Tuyên	140
28	Bà Còng đi chợ	Phạm Tuyên	142
29	Tia nắng hạt mưa	Khánh Vinh	144
30	Đi cấy	Dân ca Thanh Hóa	146
31	Trống cơm	Dân ca quan họ Bắc Ninh	148
32	Cái Bống	Phan Trần Bảng	152
33	Đàn gà trong sân	Nhạc Pháp	154
34	Con chim non	Nhạc Pháp	156
35	Serenade	Frank Schubert	158
36	Tạm biệt búp bê	Hoành Thông	160
37	Bóng hồng – bóng xanh	Duy Quang	162

HƯỚNG DẪN HỌC DÀN ORGAN CHO THIẾU NHI
CÙ MINH NHẬT.

NHÀ XUẤT BẢN ÂM NHẠC
61 Lý Thái Tổ - Hoàn Kiếm - Hà Nội

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Nhạc sĩ LƯƠNG DŨNG

Biên tập nội dung:

Nhạc sĩ MINH NHẬT

Cố vấn sư phạm và hiệu đính:

Thạc sĩ PHẠM PHƯƠNG HOA

Biên tập kỹ thuật

Nhạc sĩ PHẠM KHẮC HIỀN – BÙI VĂN HUY

Thực hiện CD đánh mẫu

Nhạc sĩ CÙ MINH NHẬT

Trình bày bìa:

Họa sĩ TRỌNG KIÊN

PHÁT HÀNH TẠI

Nhà sách Huy Hoàng

95 Núi Trúc, Ba Đình, Hà Nội

Tel/Fax: (04) 736.5859 – 736.6075

Mobile: 0903.262626

Nhà sách Thành Vinh

59 Đường Trần Phú, TP Vinh, Nghệ An

Tel/Fax: (0383) 591.167 – Mobile: 0912.109349

www.huyhoangbook.com.vn



Nhà sách Huy Hoàng * 85 Núi Trúc, Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội * Tel/Fax: 7365859 - 7366075 * Website: www.huyhoangbook.com.vn

Hướng dẫn học đàn

ORGAN

CHO THIẾU NHI

CD-MP3
Tặng kèm theo sách



8 935095 603756
60.000 VNĐ
(Sách tặng kèm CD-MP3)



Nhà sách Huy Hoàng * 85 Núi Trúc, Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội
Tel/Fax: 3736 5859 - 3736 6075 * Website: www.huyhoangbook.com.vn